

חשבוונאות

סמסטר מרץ 2014

חשבוניות
דוד מזרחי

4.....	הנחות יסוד ועקרונות
5.....	הדוחות
5.....	דוח הדירקטוריון
5.....	תשקיף
6.....	דוח רווח והפסד (רוה"ס)
6.....	ניתוח דוח רוה"ס
9.....	דוח המאזן
9.....	ניתוח מאזן
14.....	השקעות במאזן
14.....	השקעות לזמן קצר
15.....	השקעות לזמן ארוך
15.....	רכוש קבוע/רכוש בלתי שוטף
16.....	פחת
17.....	א. שיטת קו ישר
18.....	ב. ערך גרט - שייר
18.....	ג. שיטת סיכום ספרות השנים יורד
21.....	הפרשה לחובות מסופקים
23.....	דו"ח יעוד רווחים
24.....	דוח על השינויים בהון העצמי
25.....	הון עצמי
25.....	א. הון מונפק
25.....	ב. פרמיה על מניות
25.....	ג. קרנות הון
26.....	ד. עודפים
26.....	סוגי מניות
26.....	א. מניה רגילה
26.....	ב. מניית יסוד/מנית זהב
26.....	ג. מניית בכורה (%)
26.....	ד. מניות בכורה (%) משתתפות
27.....	ה. מניות בכורה (%) צוברות
27.....	חלוקת דיבידנדים בין סוגי מניות
29.....	דוח על תזרימי המזומנים
29.....	הון חוזר
30.....	תזמ"ז מפעילות שוטפת
33.....	תזמ"ז מפעילות השקעה
35.....	תזמ"ז מפעילות מימון
40.....	דוח התאמה למס הכנסה
40.....	חישוב הוצאות המס בספרים
40.....	1. הפרשים קבועים
40.....	2. הפרשי עיתוי
41.....	דוח התאמה למס הכנסה
41.....	חישוב חבות המס – שיק למ"ה (מס הכנסה)
44.....	חישוב הוצאות מס שוטפות (בדוח רוה"ס)
44.....	חישוב הוצאות מס בספרים כשיש הפרשים קבועים
46.....	מתי זה נכס מס
50.....	השקעה במניות לזמן ארוך
50.....	הטיפול החשבונאי בהשקעות לזמן ארוך ביום הרכישה

חשבוניות דוד מזרחי

50	הטיפול החשבונאי לאחר מועד הרכישה	50
50	שיטת העלות	50
51	שיטת האקוויטי	51
52	השקעה בחברה ב' הכוללת "הפרש מקורי" / "עודף עלות"	52
57	דוחות מאוחדים	57
57	דוחות סולו של חברה א'	57
57	כללים לדוחות מאוחדים	57
57	שלבי עבודה בדוחות המאוחדים	57
57	שלבים לפתרון תרגיל	57
58	תרגיל לדוגמה – מאזן מאוחד	58
58	דוח רוה"ס מאוחד	58
59	תרגיל לדוגמה – רוה"ס מאוחד	59
60	אגרות חוב – אג"ח	60
60	י שוק	60
60	שלושה מצבים ביחס ל – i שוק	60
60	חישוב שווי הנפקה של אג"ח	60
60	שלבים בחישוב שווי הנפקה של אג"ח	60
61	סוגי אג"ח	61
61	סוג ראשון של אג"ח - ריבית משולמת כל שנה קרן נפרעת בתום התקופה	61
62	סוג שני של אג"ח - הריבית מצטברת כל שנה ונפרעת עם הקרן	62
63	סוג שלישי של אג"ח - קרן האג"ח נפרעת בתשלומי קרן שווים בצירוף ריבית על יתרת הקרן	63
64	סוג רביעי של אג"ח - אג"ח הנפרעת במספר תשלומים שווים של קרן וריבית	64
65	סוג חמישי של אג"ח - אג"ח צמיתה קונסול	65
68	אג"ח צמודה למדד	68
69	חישוב שווי אג"ח בשוק מספר שנים לאחר הנפקתה	69
71	ניתוח דוחות כספיים	71
71	יחסים פיננסיים	71
71	1. יחס שוטף	71
71	2. יחס מהיר	71
71	ב. יחסי רווחיות	71
72	ג. יחסי מבנה ההון – איתנות פיננסית - מינוף	72
72	ד. יחסים תפעולים	72
72	1. ימי חייבים	72
72	2. ימי ספקים	72
72	3. ימי מלאי	72
73	הון חוזר	73
73	יחסים נוספים	73
73	1. יחס רווח נקי להון העצמי - ROE	73
73	2. יחס רווח נקי לנכסים - ROA	73
73	3. רווח למניה	73
74	הערכת שווי חברות	74
74	1. שיטת השווי המאזני	74
74	2. שיטת שווי שוק	74
74	3. שיטת השווי הנכסי (NAV)	74
76	4. מכפיל ההון	76
76	1.	76

חשבוונאות דוד מזרחי

76	2
76	5
76	1
76	2
76	6
77	7
78	EBIT
78	EBITDA
79	הערכת שווי מבנים
80	שיטות מלאי
80	1. נ.ר.י. FIFO
80	2. ממוצע משוכלל
80	3. נ.א.י. LIFO
80	4. ממוצע רגיל
81	הערות לכל השיטות

חשבוונאות

הנחות יסוד ועקרונות

- הישות הכלכלית הנפרדת:** החב' הינה גוף כלכלי ומשפטי נפרדת מבעלי המניות שלה. כל עסקה בין בעל המניות לחב' חייבת לקבל ביטוי בדוחות הכספיים. עבודה של בעל מניות בחב' איננה עסקה בין בעל מניות לחברה.
- המטבע האחיד:** כל הדוחות יערכו במטבע אחיד והוא ₪.
- עסק חי:** כל הדוחות שנלמד מסתמכים על כך שהחב' תהיה מסוגלת לפרוע התחייבויותיה בטווח הנראה לעין. חב' הנמצאת בקשיים כלומר איננה עסק חי מיתר את הצורך בכל הדוחות הללו והם חסרי משמעות. הדוח הרלוונטי היחיד במקרה זה הוא הערכת שמאי לגבי שווי נכסי החב'.
- ירשום על בסיס עלות היסטורית:** כל נכסי החב' ירשמו בדוחות הכספיים לפי עלותם ההיסטורית. כיום יש תקינה שמאפשרת לחב' לבצע שיערוך של נכסי החב' והצגתם בדוחות הכספיים לפי שווי שוק. כאשר הרכוש מופיע לפי עלותו ההיסטורית, אנו נעדין את ערכו רק אם הייתה בו ירידת ערך (פרמנטית) קבועה (ומהותית בסכום). אם בהמשך חלה עלייה קבועה ומהותית בשווי הנכס מותר לעדין את שווי עד גובה עלותו ההיסטורית.
- הכרה בהכנסות והקבלת הוצאות להכנסות:** עוסק מורשה עובד על בסיס מזומן, כלומר ירשום הוצאה רק ברגע שהיא שולמה בפועל ויכיר בהכנסה רק כאשר היא נתקבלה בפועל. חברה עובדת על בסיס מצטבר, כלומר היא מכירה בהוצאות והכנסות ברגע התהוותם ללא קשר לתקבול או לתשלום בפועל. לפי עקרון זה אנו נכיר השנה רק בהוצאות שישתתפו בייצור ההכנסה
- עקביות:** ברגע שבחרנו שיטה חשבונאית נתמיד בה גם בשנים הבאות. מותר אחת לכמה שנים לשנות את השיטה אך בשנה זו נכיר בשינויים הנובעים מההפרשים משינוי השיטה.
- גילוי נאות:** על הדוחות להיות מפורטים וכוללים את כל המידע המהותי לקוראי הדוחות גם אם לא ניתן לכמת אותו.
- שמרנות:** על הדוחות לשקף את המצב הפסימי ביותר הידוע לדירקטוריון. נכיר בהכנסה רק אם היא ודאית. לעומת זאת נכיר בהוצאה גם אם היא צפויה ולא ודאית.

חשבונאות דוד מזרחי

9. **תקופה חשבונאית:** כל הדוחות הם מהראשון בינואר עד 31 בדצמבר

01. **מהותיות:** כל העקרונות שלעיל ייושמו רק אם הם מהותיים.

בחב' ציבורית בעלי המניות מתכנסים אחת לשנה לאסיפה כללית בה נבחר דירקטוריון החב'. הדירקטוריון מתכנס אחת לתקופה והוא מצווה למנכ"ל החב' את עקרונות ניהול החברה. הדירקטוריון ממנה את המנכ"ל.

- את מי מעניינים דוחות החברה? (דוח רווח הפסד, תזרים, מאזן...)
  - בעלים – בעלי המניות (בדר"כ מדובר בבעלי מניות גדולים)
  - ספקים – רגישים לסיכון – צריכים לבדוק איתנות פיננסית בטווח הקצר בכדי לתת אשראי
  - לקוחות – צריכים לדעת אם יש חוסן כלכלי כדי שיוכלו לקבל את הסחורה
  - מתחרים – גם בכדי לקנות מתחרים קטנים / מפריעים וגם בכדי למצוא נקודת תורפה אצל המתחרים
- מועד פרסום הדוחות – חברה פרטית בע"מ בונה דוחות פעם בשנה והיא אינה מחויבת לפרסם אותם לציבור
- למי הדוחות הולכים – למלווים, לבעלי המניות ולרשויות המס
חברות ציבוריות מחויבות לפרסם דוחות בכל רבעון מכיוון שהמשקיעים רוצים מידע זמין על החברה. דוחות אילו אינם מבוקרים ע"י רוי"ח אך הדוח השנתי כן וזאת מכיוון שאין זמן לבקר, הפרסום יהיה לא רלוונטי.
- הדוחות עליהם נלמד –
  - מאזן
  - דוח רווח הפסד (רוה"ס)
  - דוח על השינויים בהון העצמי
  - דוח על תזרימי המזומנים
  - ביאורים לדוחות
  - דוח המבקרים
  - דוח הדירקטוריון
  - דוח התאמה למס הכנסה

הדוחות

דוח הדירקטוריון

חברה ציבורית הנסחרת בבורסה מצרפת לדוחות הכספיים שלה את דוח הדירקטוריון שבו הנהלת החברה מסבירה לבעלי המניות את תוצאות פעילות התקופה החולפת, כולל פירוט אירועים מיוחדים, חוסי מהותיים שנחתמו או נסתיימו, מוצר חדש, לקוח חדש וכן דוח רגישות שמרה איך שינויים כלכליים ישפיעו על החברה ופעילותה. לדוגמה, ירידת שער הדולר - נוגע ליבואנים ויצואנים, בנוסף הם מצרפים

חשבוניות דוד מזרחי

דוח תיאור עסקי התאגיד – "דוח ברנע" שש הופכי את החברה לשקופה כולל מספר עובדים, תיאור המחלקות, ספקים, מתחרים וכו' – מיני תשקיף המטרה היא שתתקיים שקיפות – שהכול יהיה חשוף.

תשקיף

כשחברה ציבורית רוצה לצאת בהנפקת ני"ע בבורסה היא מחייבת לפרסם תשקיף – ספר בו יהיו כל הדוחות הכספיים לשנים האחרונות, חו"ד עו"ד, דוח דירקטוריון מורחב, וכן מה היא עתידה לעשות עם הכספים שתגייס. את התשקיף ניתן לקבל מהחברה או בבנקים. יש להנפיק תשקיף גם בהנפקות משניות חוזרות בבורסה, על כל גיוס הון למעט גיוס הון פרטי – אשר לשמו לא צריך תשקיף.

דיווחים שוטפים – כל חברה ציבורית הנסחרת בבורסה מחויבת לדווח מיידית על כל עניין שעשוי להיות לו השפעה על החברה ועל ערך מניותיה כגון – עזיבת מנכ"ל, חוזה גדול, מו"מ לחוזה גדול, רכישת פעילות, הפסקת פעילות וכו'. הפרסום מתבצע ב"מאיה" באינטרנט.

דוח רווח והפסד (רוה"ס)

דוח זה הוא מעין צילום וידו מתמשך של פעילות החברה כהכנסות והוצאות מינואר ועד דצמבר. בדוח זה אנו לוקחים את כל ההכנסות שהתהוו השנה ומפחיתים את כל ההוצאות שעזרו לנו בייצוא ההכנסה, רק שבסוף הדוח נקבל את הערך של הרווח/ההפסד הנקי השנה.

הדוח מחולק לחלקים, המשקיעים יתעניינו ברמת הרווחיות הגולמית של החברה, לאחר מכן ברווחיות התפעולית של החברה, ברווחיות החברה לאחר הוצאת מימון וכמובן ברווח הנקי.

XXX	הדוח מתחיל ממכירות / הכנסות נטו
(XX)	מזה מפחיתים את עלות המכירות
XX	מתקבל הרווח הגולמי (אם יש כזה)
	מזה מפחיתים
(X	הוצאות מכירה (משכורות, שיווק, פרסום))
(X	הוצאות הנהלה +)
(X	הוצאות כלליות)
(X)	הכנסות והוצאות אחרות
XX	מתקבל רווח תפעולי לפני מימון
	מזה מפחיתים
(X)	הוצאות מימון
X	מתקבל הרווח לאחר מימון – לפני מס
	מזה מפחיתים
(X)	מס
X	ואז מקבלים רווח / הפסד נקי

ניתוח דוח רוה"ס

1. הכנסות / מכירות נטו -אלו המכירות של החברה שהנה. מחשבים כך –

חשבוניות דוד מזרחי

$$\begin{array}{r} \text{מכירות ברוטו} \\ - \\ \text{הנחות מסחריות שניתנו ללקוחות} \\ - \\ \text{החזרות מלקוחות} \\ = \\ \text{מכירות נטו} \end{array}$$

הנחות מסחריות שניתנו – הנחה שניתנה לאחר שהוצאה חשבונית על העסקה מכל סיבה שהיא (כמות, איכות, חברים למעט הנחה שניתנה עקב הקדמת תשלום שזו הנחת מזומן).

2. עלות המכירות –

$$\begin{array}{r} \text{מלאי פתיחה} \\ + \\ \text{קניות נטו} \\ - \\ \text{מלאי סגירה} \\ = \\ \text{עלות המכר} \end{array}$$

עלות המכירות מראה לי כמה עלו לי המוצרים שמכרתי והם בלבד.

3. קניות נטו –

$$\begin{array}{r} \text{קניות ברוטו} \\ - \\ \text{החזרות לספקים} \\ - \\ \text{הנחות מסחריות שנתקבלו מספקים} \\ + \\ \text{הובלה מספקים} \\ = \\ \text{קניות נטו} \end{array}$$

4. הוצאות מכירה –

רשימה הכוללת את כל הוצאות הפרסום והשיווק: פרסום בעיתון, טלוויזיה, רדיו, עיצוב חלון ראווה, משכורות סוכני מכירות, הוצאות רכב של סוכני המכירות, השתתפות בתערוכה, הוצאות הובלה ללקוחות.

5. הוצאות הנהלה וכלליות –

חשבוניות דוד מזרחי

כל שאר ההוצאות כמו, שכ"ד, ביטוח, ארנונה, טלפון, משכורות הנהלה, מזכירה, הוצאות רכב, שכר עובדים, הוצאות פחת (לא פחת נצבר), הוצאות חובות מסופקים, דואר, החזקת רכב, תרומות – כל מה שהוא אינו הוצאות מכירה.

6. הוצאות והכנסות אחרות –

אלו הן הכנסות והוצאות שאינן קשורות לפעילות השגרתית השוטפת של החברה, לדוגמה, הוצאות עקב שיטפון, שריפה, רווח הון ממכירת בניין, הפסד הון ממכירת רכב, רווח הון מעליית ערך של ני"ע

7. רווח תפעולי לפני מימון –

מראה לנו האם החברה הרוויחה או הפסידה בהתחשב בעלויות התפעול של הפעילות העסקי. כשמנתחים את המספר הזה צריך לנטרל ולהתעלם מהכנסות והוצאות אחרות.

8. הוצאות מימון –

נכלול הכנסות והוצאות ריבית לבנקים ולחברות ביטוח ועמלות, וכן הריבית ששילמנו על אג"ח שהנפקנו, הפרשי שער. הנחות מזומנים שניתנו ללקוחות – הנחה זו נחשבת להוצאות ריבית כי כאילו משלם ללקוח ריבית כדי שיקדים לו את התשלום. הנחות מזומנים שנתקבלו מספקים - ייחשבו כהכנסות ריבית

9. רווח לאחר מימון –

מכאן מפחיתים מס, את המס הזה נחשב באמצעות דוח אחר, מאחר ודוח רווח הפסד הוא מעקרונית חשבונאי ולא מיסויים.

חשבוניות דוד מזרחי

דוח המאזן

המאזן הוא מעין צילום סטילס של החברה ליום 31.12 בשעה 24:00. למאזן קוראי גם דוח מקורות ושימושים, כלומר דוח המראה מהיכן הגיע הכסף ולאן הוא הלך.
מבנה המאזן –

התחייבויות שוטפות	רכוש שוטף
התחייבויות לזמן ארוך (בלתי שוטפות)	רכוש בלתי שוטף
הון בעלים	
↓ 4000	↓ 4000

תמיד יהיו שווים

ניתוח מאזן

1. **רכוש שוטף** - בקבוצה זו נכלול כל רכוש שבשנה הבאה אמור להפוך לכסף כגון –

- מזומן
- עו"ש בנק
- פק"מ – פקדון שניתן למשוך בכל רגע נתון
- מלאי
- לקוחות חייבים נטו
- צ'קים לקבל (דחויים ואמורים להיפרע השנה)
- הוצאות מראש - כסף שיושב אצל ספק / בעל הבית (כמו שכ"ד ששולם מראש) במקום שישב בפק"מ. הוצאות אלו נחשבות רכוש.
- הכנסות לקבל (כמו לקוחות חייבים)
- מקדמות לספקים (כסף שכבר נתתי לספק יהיה רכוש שלי, כי ני כבר רכשתי את השירות של אותו הספק.

2. **רכוש בלתי שוטף** - קבוצה זו כוללת **רכוש קבוע ורכוש אחר**,

רכוש קבוע יוצג כעלות בניכוי הפחת שנצבר עליו בשמך כל השנים – פחנ"צ (ריהוט) – מינוס – פחנ"צ ריהוט):

חשבוונאות דוד מזרחי

- רכבים
- מבנים
- מכונות
- שולחנות
- ריהוט – כל ריהוט מוחשי שישמש אותי יותר משנה אחת
- **רכוש אחר** הוא רכוש חוזי בלתי מוחשי - רכוש "על הנייר" - מדובר בזכות חוזית ששווה כסף כגון
  - זיכיון
  - פטנט שרכשתי
  - קו חלוקה
  - דמי פינוי
  - מוניטין - לעניין מוניטין, הוא יהיה שווה כסף רק אם שילמתי עליו כסף.

3. **התחייבויות שוטפות**

התחייבויות שהעסק מחייב לפרוע בשנה החשבונאית הבאה כגון –

- ספקים זכאים
- משיכת יתר בבנק (מינוס שנכסה במשך השנה הקרבה)
- זכאים אחרים
- הוצאות לשלם (כמו ספקים אשר נותנים לי שירותים)
- חלויות (חבויות) שוטפות על הזמנות או הלוואה לזמן ארוך (כל מה שצריך לשלם בשנה הבאה) – הכנסות מראש, שקים לפירעון (שקים דחויים שניתנו וייפרעו בשנה הקרובה).
- ****חלויות** – מה שחל עליי לשלם בשוטף

4. **התחייבויות לזמן ארוך** – התחייבויות שלא אמורות להיפרע בשנה החשבונאית הקרובה כגון:

- הלוואות לזמן ארוך מהבנק או בכלל בניכוי חלויות שוטפות (כי הצגנו אותם למעלה)
- אג"ח שהונפקו ע"י החברה (הלוואה מהציבור).

5. **הון בעלים** – הון הבעלים מראה את שווי החברה לבעלי מניותיה, כלומר מה שוות המניות של

הבעלים, ניתן לחשב זאת ע"י כל הרכוש בניכוי כל ההתחייבויות. הון הבעלים מורכב ממספר פריטים:

1. הון מניות - מייצג את מספר המניות שהונפקו. היום הערך הנקוב של כל מניה הוא 1 ₪.

2.

3. פרמיה על מניות - זהו הסכום העודף ששילמו המשקיעים בעבור המניות שהונפקו להם מעבר לערכם הנקוב.

4. עודפים - אלו הם רווחי החברה המצטברים מיום הקמתה ועד יום המאזן. רווחים שטרם חולקו כדיבידנד. לעיתים יהיו הפסדים אשר יופיעו במינוס בתוך הון הבעלים במקום בפלוס כרווחים.

חשבוניות דוד מזרחי

חלוקת דיבידנד – לבעלי המניות מותר למשוך את רווחי החברה, זה נקרא חלוקת דיבידנד. המקסימום שמותר לחלק זה עד גובה העודפים, לא ניתן למשוך חזרה הון מונפק ופרמיה אלא רק באישור בית משפט מחוזי.

5. קרנות הון

תרגיל בכיתה – להלן יתרות מחברת א.ב.מא-31.12.13

מכירות 8000 מבנה	2000	ספקים זכאים	1000
הוצאות חשמל 200 מלאי פתיחה	300	קניות	2000
החזרות מלקוחות 600 הוצאות ריבית	300	משכורות עובדים	400
הוצאות פרסום 200 הוצאות שכירות	400	רווח הון ממכירת מכונה	200
לקוחות חייבים 700 מכונות	600	הון מונפק	4000
הוצאות לשלם 1000 הכנסות לקבל	2000	מלאי סגירה	800
הלוואה לזמן ארוך 4000 ריהוט	5000	הוצאות פחת	9000
הוצאות מיסים 200 הנחות מסחריות שנתקבלו מספקים	300		
שקים לקבל 1000 הוצאות מראש	2000	פטנט	1000
פרמיה על מניות 2000 קרנות הון	700	הנחות מזומנים שנתקבלו	70

1. הצג דוח רווח והפסד

2. הצג את המאזן

3. חשב כ – plug number את העודפים

פתרון –

1. דוח רווח הפסד – שלבי עבודה –

XXX	מכירות / הכנסות נטו
(XX)	הפחתת עלות המכירות
XX	מתקבל הרווח הגולמי (אם יש כזה)
	מזה מפחיתים
(X	הוצאות מכירה (משכורות, שיווק, פרסום))
(X	הוצאות הנהלה +)
(X	הוצאות כלליות)
(X)	הכנסות והוצאות אחרות
XX	מתקבל רווח תפעולי לפני מימון
	מזה מפחיתים
(X)	הוצאות מימון
X	מתקבל הרווח לאחר מימון – לפני מס

חשבוונאות
דוד מזרחי

מזה מפחיתים

(X)

מס

X

ואז מקבלים רווח / הפסד נקי

שלב א - מכירות נטו -

מכירות ברוטו 8000
-
החזרות מלקוחות (600)
=
מכירות נטו 7400

שלב ב' - עלות המכירות -
1. קניות נטו 2000

-
החזרות מספקים (300)
=
קניות נטו 1700
300

2. מלאי פתיחה

+
קניות נטו 1700
-
מלאי סגירה (800)

=
עלות המכירות 1200

שלב ג' - שלב ההוצאות -

הוצאות מכירה	הוצאות הנהלה וכלליות	הוצאות מימון	הוצאות מיסים	הוצאות אחרות
פרסום - 200	חשמל - 200 משכורות - 400 שכירות - 400 הוצאות פחת - 900 סה"כ - 1900	ריבית - 300 - הנחות שנתקבלו - 70 = סה"כ - 230	200	רווח הון ממכונה - 200 +

להציב -

מכירות / הכנסות נטו 7400
הפחתת עלות המכירות (1200)
מתקבל הרווח הגולמי (אם יש כזה) 6200

מזה מפחיתים

חשבוניות
דוד מזרחי

(200	הוצאות מכירה (משכורות, שיווק, פרסום))
(1900	הוצאות הנהלה וכלליות)
200	הכנסות והוצאות אחרות
4300	מתקבל רווח תפעולי לפני מימון
מזה מפחיתים	
(230)	הוצאות מימון
4070	מתקבל הרווח לאחר מימון – לפני מס
מזה מפחיתים	
(200)	מס
3870	ואז מקבלים רווח / הפסד נקי

2. מאזן

התחייבויות שוטפות	רכוש שוטף
התחייבויות לזמן ארוך (בלתי שוטפות)	רכוש בלתי שוטף
הון בעלים	
4000	4000

תמיד יהיו שווים

<p>התחייבויות שוטפות</p> <p>ספקים זכים – 1000</p> <p>הוצאות לשלם – 1000</p>	<p>רכוש שוטף</p> <p>לקוחות חייבים – 700</p> <p>הכנסות לקבל – 2000</p> <p>מלאי סגירה – 800</p> <p>שיקים לקבל – 1000</p> <p>הוצאות מראש – 2000</p>
<p>התחייבויות לזמן ארוך (בלתי שוטפות)</p> <p>הלוואה לזמן ארוך – 4000</p>	<p>רכוש בלתי שוטף</p> <p>רכוש קבוע –</p> <p>מבנה – 20000</p> <p>מכונות – 600</p> <p>ריהוט – 5000</p> <p>רכוש אחר –</p> <p>פטנט – 1000</p>
<p>הון בעלים</p> <p>הון מונפק – 4000</p> <p>פרמיה – 2000</p> <p>קרנות הון – 700</p> <p>עודפים - plug number- 21400</p>	
33100	33100

השקעות במאזן

השקעות לזמן קצר

השקעות אלו נחשבות לרכוש שוטף אשר יהפכו בשנה הבאה לכסף – בכוונתי לממש אותם בשנה הבאה) כלומר, במאזן יופיעו בקבוצת הרכוש השוטף. השקעות שוטפות יכללו –

- פיקדונות בבנקים לתקופה ש עד שנה מיום ההפקדה בהם (מראש צריכות להיות מתוכננות לשנה)
- אג"ח ממשלתיות סחירות אשר מיום קנייתן ועד פדיון לא יחלפו יותר מ – 3 חודשים
- פק"מ בבנק ובמוסדות כספיים לתקופה של עד שנה
- ני"ע סחירים בבורסה כולל אג"ח ומניות סחירות. כדי שההשקעה בני"ע תסווג כהשקעה לזמן קצר – השקעה שוטפת – רכוש שוטף במאזן, עליה לקיים שני תנאים:
  1. ני"ע הוא סחיר – רשום למסחר בבורסה (ניתן למימוש מיידי)
  2. ההשקעה סווגה אצלנו בחברה ע"י ההנהלה כרכוש שוטף, קרי, בכוונתנו למכור את הני"ע הללו בשנה הבאה.

כללים -

1. הטיפול החשבונאי בהשקעות לזמן קצר –
במועד הרכישה – נרשום את ההשקעה לפי **העלות** שלה כולל עמלות רכישה
בסוף השנה – יוצגו הנכסים השוטפים לפי **שווי השוק** שלהם ביום המאזן
2. רווח מעליית ערך והפסד מירידת הערך -
יירשמו בדוח רווח והפסד בקבוצת **הכנסות והוצאות אחרות** (לשים לב – אפילו שרווח זה עדיין לא מומש), זה נוגד את עקרון השמרנות והיא מותרת כי ניתן לממש את הרווח הזה במידי בשיחת טלפון לבנק.
3. הכנסות מדיבידנד –
אם במהלך השנה קיבלנו מההשקעה במניות **הכנסות מדיבידנד** (חלוקת רווחים) או שקיבלנו על השקעה מאג"ח **הכנסות ריבית**, יירשמו בדוח רווח והפסד בקבוצת **הכנסות והוצאות אחרות**.

לדוגמה –

חשבוונאות דוד מזרחי

ביום – 1.7.13 נרכשו מניות טבע – 4,000,000, ביום 1.11.13 התקבל דיבידנד 70000 ₪, ביום 31.12.13 שווי המניות הללו 700000 ₪. כיצד יוצג במאזן?

תשובה – במאזן תופיע ההשקעה לפי שווי השוק – 700000 ₪

בדוח רוה"ס – בקבוצת הכנסות והוצאות אחרות יופיעו שתי שורות:

1. הכנסות מדיבידנד שנתקבל – 70000 ₪

2. רווח הון מעליית ערך של ני"ע טבע - 300000 ₪

הכללים הללו נכונים בין אם רכשתי 5% ממניות טבע ובין אם רכשתי 90%. כלומר, כל עוד ההשקעה הוגדרה כהשקעה לזמן קצר, לא מעניין אותי אחוז ההחזקה שלי בחברת טבע.

השקעות לזמן ארוך

אלו הן השקעות שנכון ליום המאזן בכוונתנו להחזיק בהן יותר משנה חשבונאית אחת.

בהשקעות לזמן ארוך יש משמעות לאחוז ההחזקה שלנו בחברה המושקעת

א. 0%-20% שיטת העלות ההיסטורית –

כאשר ההשקעה היא לזמן ארוך (כך מחליט הדירקטוריון) ואחוז ההחזקה בחברה המושקעת הוא עד 20%, נציג תמיד את ההשקעה בספרים לפי שיטת הניקוד ההיסטורית, השקעה זו בני"ע תופיע במאזן בקבוצת הרכוש הבלתי שוטף.

שיטת העלות ההיסטורית –

ביום הרכישה נרשום ת ההשקעה לפי העלות שלה כולל עמלת רכישה. בסוף שנה נבדוק את שווי שוק המניות. אם הייתה עליית ערך של ני"ע זה לא מעניין אותנו ועדיין נציג את העלות ההיסטורית, אך אם חלה ירידת ערך מהותית וקבועה אנו נציג במאזן את שווי השוק הנמוך ובדוח רוה"ס בקבוצת הוצאות והכנסות אחרות נציג הפסד הון מירידת ערך של השקעה לזמן ארוך (בדיוק כמו הטיפול ברכוש קבוע).

ירידת ערך קבועה – שינוי קבוע כמו שינוי תב"ע לרעת, התב"ע היא קבועה ואינה משתנה.

ב. 20%-50% - ניהול השקעה בספרים בשיטת האקוויטי (שווי)

ג. 50%-100% - נציג שני דוחות –

1. דוח סולו של חברת האם שבו תנוהל ההשקעה לפי שיטת האקוויטי הכולל השקעה

במניית טבע.

2. דוחות מאוחדים של חברת האם והחברה בה השקענו יחד.

רכוש קבוע/רכוש בלתי שוטף

רכוש זה כולל את כל הנכסים המוחשיים – מבנים, רכבים, מכונות, ציוד, ריהוט, מחשבים וכו'. רכוש קבוע יוצג במאזן לפי עלותו ההיסטורית כל שנה ושנה, אלא אם כן הייתה ירידת ערך מהותית וקבועה שאז נעדין במאזן את שווי מטה ונכיר ברווח והפסד, בהפסד הון במסגרת הכנסות והוצאות אחרות – כמו בשיטת בעלות ההיסטורית.

פחת

רכוש קבוע הוא בעצם הוצאה מראש שתשרת אותי במשך כמה שנים, ולכן כל שנה אנו לוקחים חלק מהעלות של הרכוש הקבוע ומכירים בחלק זה כהוצאות פחת לאותה שנה. לדוגמא אם רכשנו שולחן ב 500 ₪ ב- 1.1.08, בסוף שנת 2008, בהנחה שריהוט מופחת בשיטת קו ישר לחמש שנים, נציג בדוח רווח והפסד בהוצאות הנהלה וכלליות, הוצאות פחת ריהוט: שולחן. בדוחות יופיע כך:

12.09	12.08	במאזן
500	500	ריהוט
(200)	(100)	פחת נצבר (פחני"צ)
300	400	ריהוט נטו
		בדוח רוה"ס
(100)	(100)	הוצאות הנהלה וכלליות הוצאות פחת ריהוט

לכל סוג של רכוש קבוע רשות המסים (מס הכנסה) קבעה אחוז פחת לשנה (לדוגמא 10% אורך החיים 10 שנים) האחוז הזה נכון גם אם אני עובד 3 משמרות. כמו כן מס הכנסה מכיר רק בשיטת הקו הישר. בספרים המיועדים לבלי מניות, לבנקים וכו', יכול הדירקטוריון להחליט שמתאימה יותר שיטת פחת אחרת, קימות מספר שיטות:

א. קו ישר

ב. שיטת סכום השנים הפוחת

ג. שיטת יחידות תפוקה / שעות עבודה

ד. שיטת אחוז מהיתרה הפוחתת

בכל השיטות הפחת מחושב על העלות ההיסטורית.

עלות היסטורית

עלות + הובלה ימית/אווירית + ביטוח ההובלה ימית/אווירית + מכס + עלויות התקנה בנכס וכו'.

חשבוניות דוד מזרחי

כל העלויות שיש לנו עד להבאת הנכס/פריט למצב מוכן לפעולה אצלנו בחברה. כך לדוגמא אם קנינו מכונת CT בגרמניה ושלחנו צוות טכנאים שלמד לתקן ולתפעל אותה נכניס את עלות שהותם בגרמניה לעלות הנכס, כלומר לא נכלול אותם בהוצאות השנה.
נכס שהקמנו בעצמנו ירשם במאזן כסכום העלויות שהשקענו בהקמתו.

תקן 27 שיערוך נכסים

משנת 2007 רשאויות חברות לעדכן את הרכוש הקבוע כלפי מעלה לפי שווי השוק שלו, פעולה זו נקראת שיערוך נכסים. אם בחרתי לשערך מבנה אחד אני חייב לשערך את כל המבנים. בד"כ עושים שימוש בתקן זה לשערך מבנים.

עליית הערך מהשערך אינה משפיעה על רווחיות החברה, כלומר השערך מקבל ביטוי רק במאזן כך –
כשהנכס קבוע – אינו שוטף

בשערך

מבנה 7	הלוואה 3
	הון – מניות – 1
	קרן שערך – 3
7	7

מבנה 4	הלוואה – 3
	הון עצמי – 1
4	4

שהנכס אינו קבוע – שוטף

לפי שווי שוק

מבנה 7	הלוואה – 3
	הון – מניות – 1
	עודפים – 3
7	7

מבנה 4	הלוואה – 3
	הון עצמי – 1
4	4

א. שיטת קו ישר

ביום 1.4.08 נרכשה מכונה ב- 60,000 ₪ הובלה מחו"ל, מכס, והתקנה 30,000 ₪ המכונה הייתה מוכנה לפעולה ביום 1.9.08. הצג את הוצאות הפחת בדוח רווח והפסד ואת המכונה נטו במאזן אם היא מופחתת קו ישר לחמש שנים (20% לשנה).

		12.08	12.09	12.10	12.14
מאזן	מכונה	$90000 = 60 + 30$	90000	90000	90000

חשבוניות
דוד מזרחי

90000	42000=6+18+18	24000=18000+6000	(6000)	פחני"צ	
	48000	66000	84000	מכונה נטו	
0	(18000)	(18000)	=4/12*20%*90000 (6000)	הוצאות הנהלה וכלליות	רוה"ס

***אנו נחשב פחת בשנת הרכישה מהרגע שבו התחלנו להשתמש ברכוש הקבוע ולא ברגע הקניה.
***על קרקע ועל קו הטלפון לא מחשבים הוצאות פחת - כלומר כשוכשים משרד צריך לחשב איזה חלק יחסי מהעלות הכוללת ייוחס למרכיב הקרקע, על מרכיב הקרקע לא נחשב פחת על הקירות נחשב פחת בין 20 ל 50 שנה.

ב. ערך גרט - שייר (מה שנשאר)

זהו הערך שאנו מעריכים שנוכל למכור את המכונה בתום 5 שנים- תום החיים הכלכליים כגרוטאה (לדוגמא משקל הברזל) מס הכנסה לא מכיר בערך גרט כלומר תמיד מפחיתים את העלות הכוללת לצורך חישוב הוצאות הפחת (למעט קרקע). אך בחשבוניות ניתן להתחשב בערך הגרט, לדוגמא : אם למכונה מהדוגמא הקודמת מעריכים כי ערך הברזל שלה יהיה שווה 10,000 ₪ בסוף חייה הכלכליים, "בסיס הפחת" (עלות – גרט) שעליו נחשב את הוצאות הפחת יהיה $80,000 = 90,000 - 10,000$.

12.16	12.09	12.08		
90	90	90	מכונה	מאזן
(80)	(21.33)=16+5.33	(5.33)	פחני"צ	
10	68.67	84.66	מכונה נטו	
0	12/12*20%*(90-10) (16000)	4/12*20%*(90-10) (5.33)	הוצאות הנהלה וכלליות – פחת מכונה+גרט	דוח רוה"ס

בסיס הפחת – 90-10 – מכפילים ב – 20% ומכפילים בתקופת הזמן

ג. שיטת סיכום ספרות השנים יורד

גם בשיטה זו נחשב את הוצאות הפחת על בסיס הפחת (עלות פחות ערך גרט) שיטה זו גורסת שהפחת בשנים הראשונות גבוה יותר מהשנים המאוחרות. כמו רכבים.

לדוגמא -

עלות מכונה 320,000 ₪ ערך גרט 20,000 ₪ אורך חיי המכונה 5 שנים המכונה מופחתת סיכום ספרות השנים יורד. מכונה נרכשה והופעלה ב-1.1.10. הצג את הוצאות הפחת ואת הנכס במאזן בסוף כל שנה.

פתרון –

$$5 \cdot 2 / (1 + 5)$$

שנה	משקל	הוצאות פחת	
1	5/15	5/15*300000	100000 לשנת 2010
2	4/15	4/15*300000	80000 לשנת 2011

חשבוונאות
דוד מזרחי

3	3/15	3/15*300000	60000 לשנת 2012
4	2/15	2/15*300000	40000 לשנת 2013
5	1/15	1/15*300000	20000 לשנת 2014

	12/10	12/13	12/16
מאזן - מכונה	320000	320000	320000
פחנ"צ	(100000)	=100+80+60+40 (280000)	(300000)
	220000	4000	20000
רוה"ס – הוצות הנהלה וכלליות פחת מכונה	100000	40000	0

חישוב רווח הון במכירת רכוש קבוע/נכסים

דוגמא: ביום 1.10.05 נרכש מבנה ב- 12 מליון שקלים שכר טרחת תיווך ועו"ד, ופינוי דיירים במבנה – מליון ₪. הנכס מופחת קו ישר 4% לשנה, מרכיב הקרקע - 40% מהעלות הכוללת. ביום 31.12.13 נמכר המבנה תמורת 30 מליון ₪, שכ"ט עו"ד במכירה 70,000 ₪. חשב את רווח ההון מהנכס.

פתרון -

עלות - 12000000+1000000

הגרט (הקרקע) - 40%*13000000 - 5200000

בסיס הפחת = עלות – גרט - 7800000=13000000-5200000

מכירת נכס -

עלות – 13000000	תמורה 30000000
הוצאות מכירה - 70000	פחנ"צ $8.25*0.04*7800000 = X$
	בסיס הפחת * הגרט * מספר השנים
	$X = 2574000$

תמורה – 30000

נכס נטו – $(10426000)=13000000-2574000$

הוצאות מכירה - (70000)

רווח הון 19,504,000

שאלה -

חברה רכשה ב-1.1.2004 שתי מכונות,

עלות מכונה מליון ₪

ערך גרט 60,000 שח

ערך גרט מכונה ב' 50,000

המכונות מופחתות קו ישר 10 שנים.

ביום 1.7.09 נמכרה מכונה א' תמורת 850,000 שח

ביום 1.10.09 נמכרה מכונה ב' תמורת 700,000 שח.

בדוח רווח והפסד של דצמבר 2009 מופיע רווח הון ממכירת מכונות 440,000. חשב את עלות מכונה ב'.

חשבוניות דוד מזרחי

מכונה ב' –

תמורה – 700,000

נכס נטו – עלות מופחתת (עלות-פחני"צ) – 593000

הוצאות מכירה –

רווח הון – $73000 = 440000 - 367000$

מכונה א' –

עלות מכונה – 850000

נכס נטו – עלות מופחתת - (483000)

1. $517000 = 1000000 - 60000$ (בסיס פחת) * 10% (קו ישר 10 שנים) * 5.5 (שנים) = 517000

2. העלות – פחני"צ – $483000 = 1000000 - 517000$

רווח הון $367000 = 850000 - 483000$

ראשית – יש לנו את כל הנתונים של מכונה א', נמצא את רווח ההון שלה ולשם כך נציב בנוסחה.

נכס נטו מופחת = רווח הון.

בכדי למצוא את הנכס נטו מופחת נמצא :

עלות-גרס (בסיס הפחת), נכפיל ב – i, נכפיל ב – n – כך קיבלנו פחני"צ

שנית – יש להפחית את הפחני"צ מהעלות ולקבל נכס נטו עלות מופחתת. נציב בנוסחה ונקבל את רווח ההון למכונה ב'.

עכשיו יש להציב את כל הנתונים וניצור משוואה עם נעלם –

עלות (Z) מינוס הפחני"צ = עלות מופחתת

$$Z - [2-50] * 10\% * 69/12 = 627000$$

$$Z - 0.575Z + 28750 = 627000$$

$$Z = 1407647$$

הפרשה לחובות מסופקים

בהתאם לעיקרון השמרנות עלינו להכיר בדוחות בהוצאה גם אם היא לא וודאית. אנו מציגים במאזן לקוחות חייבים ושקים לקבל, וחייבים אחרים, בסכום החוב המלא, אך מניסיון ידוע לנו שיתכן וחלק מהחובות הללו לא יפרעו. לכן אנו ניקח חלק מהחובות הללו ונכיר בהם מראש כהוצאות השנה – הוצאות חובות מסופקים שיופיעו בדוח רווח והפסד בקבוצת הוצאות הנהלה וככלליות. אנו נציג את הלקוחות החייבים **נטו** קרי הלקוחות החייבים בניכוי **הפרשה** לחובות מסופקים (הלח"מ).

חוב אבוד –

זהו חוב שאנו יודעים בוודאות שלא נוכל לגבות אותו כגון החייב בפשיטת רגל או בכינוס נכסים וקיבל הפטר, או החייב נפטר ולא הותיר עיזבון או שעלות גביית החוב גבוהה מהחוב עצמו. מס הכנסה מכיר רק בחובות אבודים כהוצאה ואינו מכיר חובות מסופקים כהוצאה אך החשבוונאות כן מכירה בהם – עיקרון השמרנות.

חובות מסופקים -

כל חברה תפריש אחוז (לדוגמא 2%) מיתרת הלקוחות החייבים כהוצאות חובות מסופקים. האחוז הזה נקבע לפי ניסיון העבר ולפי המקובל באותו ענף.

חשבוניות
דוד מזרחי

חישוב הוצאות חובות מסופקים והפרשה לחובות מסופקים –

תרגיל -

בצעו הפרשה לחובות מסופקים והוצאות לחובות מסופקים

יתרה	12.02	12.03	12.04	12.05	12.06	12.07
חוב אבוד	-	-	4000	-	5000	7000

דרך מקוצרת:

א. אם ישאלו יתרת הלקוחות נטו במאזן – לוקחים את הלקוחות מפחיתים מהם חוב אבוד ואת

התוצאה כופלים באחד פחות אחוז ההלח"מ. לדוגמא בשנת 2006 - $0.98 * (1500 - 2) =$

ב. אם ישאלו מהם הוצאות החובות המסופקים (הולך לרוה"ס) – לוקחים את הגידול בלקוחות החייבים

(לשים לב שבלקוחות מעודכנים בניכוי החוב האבוד) והתוצאה כפול אחוז הלח"מ, ולזה מוסיפים את

החוב האבוד של אותה שנה.

אם היה קיטון בלקוחות אז נקבל הכנסות מחובות מסופקים שמהן יש להפחית את החוב האבוד.

לדוגמא: בשנת 2006 ניתן לחשב כך - $17,960 = (1,498 - 700) * 2\%$

	2007	2006	2005	2004	2003	2002	
לקוחות	2000000	300000	600000	1300000	1000000	600000	
חוב אבוד	(7000)	(5000)	-	(4000)	-	-	
לקוחות	1993000	295000	600000	1296000	1000000	60000	
יתרת הלח"מ	$1993000 * 2\%$	$295000 * 2\%$	$600000 * 2\%$	$1296000 * 2\%$	$= 1000 * 2\%$	$= 600000 * 2\%$	
י"פ הלח"מ	(5900)	(12000)	25920	(20000)	12000	0	
חוב אבוד	7000	5000	0	4000	0	0	
הוצאות חובות מסופקים (רוה"ס)	40960	הכנסות חובות מסופקים 1100	הכנסות חובות מסופקים 13920	9920	8000	12000	
מאזן לקוחות בניכוי הלח"מ	1993000 (39860)	295000 (5900)	600000 (12000)	1296000 (25920)	1000000 (20000)	600 (1200)	

חשבוונאות
דוד מזרחי

1953140	289.1	588	1270080	980	588	לקוחות נטו
---------	-------	-----	---------	-----	-----	------------

*דרך מקוצרת להצגת לקוחות במאזן –

לקוחות
-
חוב אבוד
=
X
לקוחות נטו במזן –
לקוחות נטו במאזן = (%הלח"מ-1)X

*חישוב הוצאות חובות מסופקים –

% הלח"מ * גידול הלקוחות המעודכן בניכוי חוב אבוד + החוב האבוד = הוצאות חובות מסופקים

או

% הלח"מ * קיטון הלקוחות המעודכן בניכוי חוב אבוד

דו"ח יעוד רווחים

דוח יעוד רווחים הוא דוח מקשר בין רווח והפסד למאזן. למדנו שהרווח הנקי מדוח רוה"ס עובר למאזן אשר מוצג במאזן כיתרת העודפים לסוף אותה שנה (רווח נקי = עודפים), יתרה זו משקפת את רווחי החברה מיום הקמתה ועד סוף השנה הנוכחית כלומר כולל הרווח השנה שטרם חולק כדיבידנד או שהועבר לקרן הון או שהועבר להון העצמי במסגרת חלוקת מניות הטבה.

* אם בשנה מסוימת לא חולק דיבידנד ולא היו פעולות בהון העצמי, דוח יעוד רווחים יהיה פשוט מאד, יתרת פתיחה עודפים + רווח השנה = יתרת סגירה עודפים (במאזן)

* אם חולק דיבידנד השנה ולא היו תנועות בהון העצמי בסוף דוח רוה"ס - יבוא אחריו דוח יעוד רווחים.

דוגמא :

עודפים לדצמבר 2012 - 4,000,000 ₪

רווח נקי בשנת 2013 - 895,00

דיבידנד שהוכרז בשנת 2013 - 1,400,000

הצג דוח יעוד עודפים.

חשבוונאות דוד מזרחי

פתרון -

12.12	יתרת פתיחה עודפים -	4,000,000
	רווח נקי השנה 2013 -	895,000
	דיבידנד שהוכרז 2013 -	(1,400,000)
	עודפים יתרת סגירה (מאזן) 12.03	3,495,000

דיבידנד ירד אחרי דוח רוה"ס, יהיה תמיד במאזן

דוח על השינויים בהון העצמי

כאשר נעשו השנה פעולות המשפיעות על סעיפי ההון העצמי יש להציג דוח על השינויים בהון העצמי, הפעולות הן :

- ← הנפקת הון מניות עם או בלי פרמיה
- ← העברה לקרן הון מהעודפים
- ← חלוקת דיבידנד מהעודפים
- ← חלוקת מניות הטבה (הנפקת מניות מהעודפים)
- ← רווח השנה מגדיל את העודפים
- ← הכרזת דיבידנד מקטין את העודפים
- ← שיערוך נכסים (מבנים) מגדיל את קרן ההון

דוגמא :

להלן יתרות ההון העצמי של חברת א.ב ליום 31.12.08 :

הון מונפק	6,000,000
פרמיה על מניות	2,000,000
קרן הון	700,000

חשבוונאות דוד מזרחי

עודפים 3,000,000

להלן פעולות לשנת 2009 :

← רווח השנה 1,200,000

← ביום 1.3.09 הונפקו 1,000,000 מניות 1 ש"ח ערך נקוב תמורת 2,600,000

← ביום 17.6.09 הוחלט על העברה לקרן הון למחקר ופיתוח 800,000 ש"ח

← ביום 1.10.09 הוחלט על חלוקת מניות הטבה 10% (תמיד נחשב את האחוז מההון המונפק נכון לרגע החלוקה של מניות ההטבה)

← ביום 1.12.09 הוכרז על חלוקת דיבידנד 5% (תמיד מחושב מהערך הנקוב של ההון המונפק נכון לאותו רגע ההכרזה)

הצג דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2009.

פתרון -

סה"כ הון עצמי	עודפים	קרנות הון	פרמיה	הון מונפק	
11,700,000	3,000,000	700,000	2,000,000	6,000,000	י"פ 12.08
1,200,000	1200000	-	-	-	רווח השנה
2,600,000	-	-	1,600,000	1,000,000	הנפקה 3.09
0	(800,000)	800,000	-	-	העברה לקרן הון
0	(700,000)	-	-	7000000*10% 700000	מניות הטבה
(385,000)	6+1+700*5% (385,000)	-	-	-	דיבידנד 09
15,115,000	2,315,000	1,500,000	3,600,000	7,700,000	י"ס למאזן (סה"כ)

*במידה והחברה ביצעה שערות נכסים, תגדל קרן ההון – משערכים כערך היסטורי שערות נכסים – מבנים – יגדיל את קרן ההון.

יש לזכור -

- ← אם חולק דיבידנד למניות הרגילות זה צריך להיות ברור לנו שקודם כל חולק לבכורה, אז אוטומטית מחשבים דיבידנד למניות הבכורה, ואם הן גם צוברות יש לבדוק אם אין שנים בפיגור שהם לא קיבלו דיבידנד עבורם.
- ← חלוקת מניות הטבה - אם לא נאמר אחרת ירדו מהעודפים, אך אפשרי שאם צוין במפורש במבחן שהם ירדו מקרן ההון.
- ← לפעמים מאחדים את הפרמיה ואת קרן ההון ביחד ולכן מתייחסים לפרמיה כקרן הון או להפך.

הון עצמי

ההון העצמי משקף את שווי החברה החשבונאית לבעלי מניותיה שווי ההון העצמי במאזן יחושב כסך הנכסים בניכוי סך ההתחייבויות.
ההון העצמי מורכב ממספר כרטיסים :

א. הון מונפק -

כל מניה היום היא בעלת 1 ₪ ערך נקוב (כתוב עליה 1 ₪) בעבר היו 2 ₪ ו 5 ₪ וכו'. אם חברה הנפיקה מליון מניות תמורת 7 מליון שקלים יופיע במאזן הון מונפק - מליון ופרמיה על מניות - 6 מליון ש"ח. פיצול מניות - חברה שיש לה מניות של 2 ₪ ע"נ או 5 ₪ ע"נ, יכולה לקבל החלטה לפצל את המניות, כלומר כל מי שמחזיק מניה אחת של 5 שקלים ע"נ יקבל במקומה 5 מניות של 1 ₪ ע"נ. פעולה זו לא משפיעה על ההון העצמי, כי הערך הנקוב של ההון המונפק לא השתנה.

הון רשום/מונפק

הון רשום: כשמקימים חברה שולחים מכתב לרשם החברות ואומרים לו מה ההון הרשום של החברה, לדוגמא 10 מליון מניות, זה אומר שהחברה יכולה להנפיק עד 10 מליון מניות. אם רוצים להנפיק יותר שולחים עוד מכתב לרשם. ההון הרשום רשום רק אצל רשם החברות, לא רשום בדוחות וזה גם לא מעניין. הון מונפק: זה ההון שהנפקנו בפועל הוא מופיע במאזן והוא מתאר את הערך הנקוב של המניות שהנפקנו בפועל.

ב. פרמיה על מניות

ג. קרנות הון

כאשר חברה רוצה להכריז שחלק מהעודפים לא יחולקו כדיבידנד היא מעבירה חלק מהעודפים לקרן הון, פעולה כזו היא חשבונאית בלבד, סך ההון העצמי לא משתנה. פשוט מעבירים X סכום מהעודפים לקרן ההון. מדובר בהצהרה והמטרה היא לחלק את הכסף הזה כדיבידנד. יש לשים לב כי פעולה זו ניתנת לביטול באישור הדירקטוריון, כלומר להחזיר את היתרה לעודפים. כזכור גם במצב של שערך נכסים אנו מגדילים מצד אחד את יתרת המבנים ב-X במאזן ומנגד פותחים קרן הון של X. כלומר סך המאזן גדל והשערך אינו משפיע על רווח והפסד. במאזן יופיע קרן הון משערך נכסים.

ד. עודפים

יתרה לסוף שנה משקפת את רווחי החברה שנצברו מיום הקמתה ועד לתאריך המאזן שטרם חולקו כדיבידנד או שטרם הועברו לקרן הון, החב' רשאית לחלק לבעלי המניות דיבידנד בגובה העודפים.

*חלוקת דיבידנד

כאשר חברה מכריזה דיבידנד (חלוקת רווחים) העודפים במאזן יקטנו, סך ההון העצמי יקטן, סך שווי החברה יקטן, מכיוון נמשכו רווחים החוצה.

*חלוקת מניות הטבה

כאשר רוצים להעביר סכום מסוים מהעודפים כדי שלא נוכל לחלק אותו כדיבידנד מעבירים את אותו סכום להון המונפק של החברה ובקיצור הופכים עודפים להון מונפק, מבצעים כאילו 2 שתי פעולות, (חלוקת דיבידנד יורד מהעודפים) ובאותו רגע מכריחים את בעלי המניות להשקיע בחברה תמורת מניות חדשות שמונפקות להם מהחברה, כך העודפים קטנים וההון המונפק גדל. זו פעולה שלא ניתן לבטלה אלא באישור בית משפט מחוזי. לשים לב: סך ההון העצמי לא משתנה אך מספר המניות גדל לכן ערכה של כל מניה גדל, וגם אחוז ההחזקה של כל משקיע לא משתנה (הבנק יכול לדרוש זאת לצורך מתן הלוואה).

**הון מונפק לא ניתן למשוך החוצה

סוגי מניות

א. מניה רגילה

היא מניה המעניקה למחזיק בה זכות בעלות בחברה, זכות לקבלת רווחים אם יוכרז דיבידנד וזכות לקבלת יתרת נכסי החברה אם יישארו בפירוקה. כמו כן המניה מזכה את בעליה בזכות הצבעה באספה הכללית פעם בשנה ובאסיפות מיוחדות. החובה החלה על בעל מניות רגילות היא מקסימום להפסיד את הסכום שהשקעו בהתחלה (שהוא ההון המונפק והפרמיה).

ב. מניית יסוד/מניית זהב

זו מניה שבד"כ מייסדי החברה הנפיקו לעצמם, מניה זו נותנת זכויות עודפות למחזיק בה, כגון הזכות למנות 40% מהדירקטוריון, הזכות למנות את יושב ראש הדירקטוריון וכו'. המייסדים מנפיקים לעצמם מניה כזו כי במשך השנים אחוז ההשקעה שלהם בחברה ידולל, משום שהחברה תגייס עוד ועוד משקיעים.

ג. מניית בכורה (%) { לכל מניה אחוזים משלה }

מניה רגילה אינה מבטיחה דיבידנד, כאשר משקיע רוצה להבטיח לעצמו תשואה מינימאלית לשנה הוא ידרוש שינפיקו לו מניית בכורה, לדוגמא - 8%, מניה זו תהיה זכאית לקבל 8% מערכה הנקוב (לא ששולם) אך רק בשנה שהוכרז בה דיבידנד, כלומר, אם 3 שנים לא הוכרז דיבידנד מניית הבכורה לא תקבל כלום בעבור שנים אלה ואין לה זכויות הצבעה. לסיכום: אם בעלי המניות הרגילות הצביעו השנה על חלוקת דיבידנד יש קודם כל לחלק לבעלי מניות הבכורה את האחוז הכתוב עליהן – הן הראשונות בתור.

ד. מניות בכורה (%) משתתפות

אם הוכרז בשנה מסוימת דיבידנד לבעלי המניות הרגילות, קודם כל ניתן לבכורה 3% מערכם הנקוב ובנוסף הם ישתתפו עם בעלי המניות הרגילות ביתרת הדיבידנד שיוכרז. ברגע שמנית הבכורה היא משתתפת, היא גם תקבל לפני כל המניות את האחוז הנקוב עליה ובנוסף תשתתף עם המניות הרגילות ביתרת הדיבידנד.

ה. מניות בכורה (%) צוברות

אם ארבע שנים לא הוכרז דיבידנד ובשנה החמישית בעלי המניות הרגילות החליטו על חלוקת דיבידנד, מניות הבכורה יקבלו קודם כל 6% מההון המונפק שלהם כפול 5 שנים (ארבע שנים אחורנית + השנה השוטפת הצבירה + השוטף) ורק אז יתרת הדיבידנד תלך למניות הרגילות. ההבדל היחידה הוא שחלוקת הדיבידנד יינתן רטרואקטיבית בגין שנים עברו. **קימות גם מניות בכורה צוברות ומשתתפות

חלוקת דיבידנדים בין סוגי מניות

השוואת זכויות במניות בכורה משתתפות – כזכור, כשיש מניות רגילות ובכורה משתתפות:

1. קודם כל יקבלו מניות הבכורה את האחוז הנקוב בהם לאחר מכן ניתן לבעלי המניות הרגילות את האחוז שקיבלו מניות הבכורה (אם יש כמה סוגים אז את האחוז הגבוה מבין כל המשתתפות) תשלום זה למניות הרגילות נקרא השוואת זכויות לרגילות והוא יינתן לרגילות רק בגין השנה השוטפת אפילו אם מניות הבכורה הן מניות צוברות.

2. יתרת הדיבידנד שנותרה לחלוקה תחולק בין המניות הרגילות למניות הבכורה לפי יחס ההון שלהם.

דוגמא :

חברת א.ב. הוקמה ב-1.1.05 וחילקה לראשונה דיבידנד 2 מליון ₪ ב-31.12.08.
חשב את הדיבידנד שתזכה לו כל קבוצת המניות שלהלן, כל המניות הונפקו ביום ההקמה.

מניות רגילות 1,000,000 ע"נ (ערך נקוב)

מניות בכורה 4% 500,00 ע"נ

מניות בכורה 5% צוברות 800,000

מניות בכורה 7% צוברות ומשתתפות 500,000

שלבי פיתרון -

א. לצייר טבלה עם סוגי כל המניות

ב. מחלקים קודם כל דיבידנד **לבכורה הצוברות** רק בגין שנות הפיגור

ג. מחלקים לכל **הבכורה** דיבידנד בעבור השנה השוטפת

ד. נותנים למניות **הרגילות** השוואת זכויות רק עבור אותה שנה (שנה שוטפת), האחוז הגבוהה ביותר מבין כל הבכורה המשתתפות.

חשבוניות דוד מזרחי

ה. מחלקים את יתרת הדיבידנד שטרם חולק בין הרגילות לבכורה המשתתפות לפי יחס ההון שלהן

שלב	רגילות 1000000	בכורה 4% 500000	בכורה 5% צוברת 800000	בכורה 7% צוברת ומשתתפות 500000	סה"כ חולק
צבירה בפיגור לבכורה הצוברות (3 שנים) 2005-2007	-	-	$3 \times 5\% \times 800000$ 120000	$3 \times 7\% \times 500000$ 105000	225,000
בכורה שוטף		$4\% \times 500000$ 20000	$5\% \times 800000$ 40000	$7\% \times 500000$ 35000	95,000
השוואת זכויות מניות רגילות בגין השנה השוטפת	$7\% \times 1000000$ 70000	-	-	-	70,000
חלוקת יתרת הדיבידנד בין רגילות למשתתפות לפי יחס ההון שלהן	1073333	-	-	536666	1610000
סה"כ	1,143,333	20000	160,000	676,666	2,000,000

יש לחשב כמה מניות נותר לחלק – נאמר לנו שהחברה מחלקת 2 מ' שו מניות. נפחית את מה שחולק –
 $225 + 95 + 70 = 390,000$ - נפחית מ-2,000,000 – יוצא – 1610000. ונציב בטבלה:

סוג	הון	דיבידנד
רגילות	1,000,000	$1,073,333 = 1610000 \times 1000000 / 1500000$
בכורה 7% משתתפות וצוברות	500,000	$536,666 = 1610000 \times 500000 / 1500000$
סה"כ	1,500,000	1610000

דוח על תזרימי המזומנים

זכור, הנהלת החשבונות – דוח רוה"ס והמאזן, מנוהלים בשיטה המצטברת (בסיס צבירה), כלומר אנו נכיר בהוצאה ברגע שהיא התהוותה ללא קשר אם היא שולמה בפועל, כלומר נרשום כנגדה "ספקים זכאים" וכנ"ל לגבי הכנסות, נכיר בהכנסות ברגע שהן קרו ללא קשר אם הן התקבלו בפועל, כלומר נרשום "מכירות" ו"לקוחות חייבים". מכאן ניתן להסיק שדוח רוה"ס מראה לי הכנסות והוצאות אך הוא לא מראה לי את הנתון החשוב ביותר – כניסה ויציאה של מזומנים.

רוב העסקים הקטנים בישראל נתקלים בקשיים עקב בעיות בתזרימי המזומנים ולא בבעיות ברווחיות – בעיות ההון החוזר.

תפקידו של דוח תזרים המזומנים הוא להסביר לקוראי הדוחות – "איך הגענו מיתרת המזומנים בסוף שנה קודמת ליתרת המזומנים בסוף השנה הנוכחית".

הון חוזר

סכום שעל הבעלים להשקיע בחברה. תפקידו של הסכום הזה הוא לגשר על הפער בימי האשראי, בין ימי האשראי שאני מקבל מהעובדים, מהספקים וכו' לבין ימי האשראי שאני נותן ללקוחות שלי. ככל שהעסק מצליח יותר ומחזור המכירות שלו גדל נדרש להון חוזר גדול יותר. מכאן החשיבות הגדולה של דוח

חשבוניות דוד מזרחי

תזרימי המזומנים. קוראי הדוחות ירצו להבין מאיפה באו המזומנים ולהיכן הלכו, ואיך הגענו ליתרת הפתיחה של המזומנים בתחילת שנה ליתרת הסגירה בסוף השנה (פתיחה בשנה הבאה).

דוח תזמ"ז מחולק לשלושה חלקים :

1,000,000	יתרת פתיחה 1.1.12 מזומנים
500,000	תזמ"ז מפעילות שוטפת
(700,000	תזמ"ז מפעילות השקעה)
<u>50,000</u>	<u>תזמ"ז מפעילות מימון</u>
850,000	יתרת סגירה 31.12.12 מזומנים

תזמ"ז מפעילות שוטפת

תזמ"ז מפעילות שוטפת הוא דוח רוה"ס על בסיס מזומן. הוא משקף את רווחי החברה השנה (הכנסות פחות הוצאות) על בסיס מזומן ז"א הכנסות שנתקבלו בפועל בניכוי הוצאות ששולמו בפועל השנה במזומן. בדוח זה נראה רק הכנסות והוצאות במזומן כך ש **לא** יופיעו הוצאות פחת, הוצאות חובות מסופקים והפסד/רווח הון. מומלץ שתזמ"ז מפעילות שוטפת יהיה חיובי (התקבולים יהיו גבוהים מהתשלומים). שתי שיטות לחישוב תזרים המזומנים מפעילות שוטפת :

1. השיטה הישירה (לרוב לא שואלים בבחינה)

לוקחים את כל ההכנסות במזומן ומורידים מהם את ההוצאות במזומן ומקבלים רווח נקי במזומן, שזה בעצם תזרים מזומנים מפעילות שוטפת. שיטה זו קשה מאוד ליישום במציאות כי קשה מאוד לברר בסוף השנה מה הן ההכנסות וההוצאות שלי שהיו במזומן.

דוגמא :

להלן נתונים של חברת א.ב לשנת 2012 :

הכנסות	4 מליון מתוכן 60% במזומן	2.4 מ'
קניות	1,500,00 מתוכן 80% במזומן)	(1.2 מ'

חשבוונאות דוד מזרחי

הוצאות הנהלה וכלליות	600,000 מתוכן 90% במזומן)	(540,000
הוצאות מימון	700,000 כולן במזומן)	(700,000
הוצאות פחת השנה	100,000 שח	
רווח הון ממכירת מכונה	200,000 שח לא במזומן	
הוצאות חובות מסופקים	70,000 שח	
הכנסות מיינוץ	300,000 שח כולם במזומן	300,000
סה"כ תזמ"ז מפעילות שוטפת		260,000

2. הגישה העקיפה

בשיטה זו אנו יוצאים מהרווח הנקי מדוח תזמ"ז ומנטרלים ממנו כל הכנסה והוצאה שהיא אינה במזומן. מחלקים אותן לשתי קבוצות:

1. נספח א' – נטרול הכנסות והוצאות שאינן במזומן – בנספח א' ננטרל הכנסות והוצאות אשר ברור לנו כי הן אינן במזומן במלואן תמיד כמו נטרול הוצאות פחת, נטרול הפרשה לפיצויי פיטורין, נטרול הפסד/רווח הון ממכירת רכוש קבוע, נטרול רווח/הפסד הון מעליית/ירידת ערך של ני"ע סחירים.

2. נספח ב' – שינוי בסעיפי נכסי שוטפים והתחייבויות שוטפות – בנספח ב' אנו ננטרל הכנסות והוצאות שרק חלק מהן לא במזומן. נצטרך להסתכל במאזן ברכוש שוטף ונבדוק אם היה גידול בערכים. אם היה גידול זה אומר שההפרש בין סוף השנה לתחילת השנה זה המזומן (ברובריקה של לקוחות חייבים).

נבדוק את יתרת הלקוחות החייבים, אם היא גדלה מ – 700 ל – 1000 זה אומר שמכרתי השנה 300 ₪ בהקפה, כלומר ברווח הנקי שיצאתי ממנו כלולות הכנסות 300 ₪ שהם אינם במזומן, לכן צריך להוריד אותם מהרווח הנקי.

בשלב ראשון ננסה להבין את מהות השינוי בכל סעיף של רכוש שוטף והתחייבויות שוטפות אך בשלב השני ובבחינה, נעבוד טכנית בנספח ב'. פשוט נעבור על כל סעיפי הנכסים וההתחייבויות ותמיד נפעל כך:

- (-) גידול בנכסים שוטפים (כמו הקפה ללקוחות)
- (+) קיטון בנכסים שוטפים (מוסיפים לרווח כי הלקוחות שילמו את החובות שלהם)
- (+) גידול בהתחייבויות שוטפות (ספקים זכאים – נתנו לי סחורה שעדיין לא שילמתי עליה)
- (-) קיטון בהתחייבויות שוטפות (שילמתי את החובות שלי על שנים שעברו)

לסיכום,

ניקח את הרווח הנקי מדוח רוה"ס וננסה לנטרל את כל ההוצאות וההכנסות שהן אינן במזומן, בנספח א' מדובר ברשימת הכנסות והוצאות שאף פעם לא יהיו במזומן, בנספח ב', ניקח את הנתונים מתוך דוח רוה"ס ונפחית/נוסיף מזומן מהרווח הנקי. חובה לעבוד טכנית אחרת קשה מאוד להגיע לתשובה נכונה.

דוגמה -

להלן יתרות מספרי שמאים עשירים

רווח נקי – 310,000 ₪

בדוח רוה"ס נכללו הסעיפים הבאים:

חשבוניות דוד מזרחי

הוצאות פחת מכונות 20,000

עלייה בעתודה לפיצויי פיטורין 10,000 (עובדים שלי מספקים לי עבודה כמו ספקים)

הפסד הון ממכירת הציוד 6,000

רווח מעליית ערך של ני"ע סחירים 14,000

להלן יתרות ממאזני החברה :

סעיף	31.12.02	31.12.01	סה"כ
מלאי סגירה	90,000	70,000	+20,000
לקוחות חייבים נטו	80,000	50,000	+30,000
הכנסות לקבל	30,000	20,000	+10,000
הוצאות לשלם	5,000	10,000	-5,000
הוצאות מראש	16,000	6,000	+10,000
הכנסות מראש	30,000	24,000	+6,000

פתרון - תזמ"ז מפעילות שוטפת - גישה עקיפה -

1. נספח א' -

סעיף	בדוח רוה"ס	פעולה	בתזמ"ז
נטרול הוצאות פחת	-20,000	נטרל ונוסף	+20,000
נטרול גידול בעתודה לפיצויים	-10,000	נטרל ונוסף	+10,000
נטרול הפסד הון ממכירת הציוד	-6,000	נטרל ונוסף	+6,000
נטרול רווח מעליית ערך של ני"ע סחירים	+14,000	נטרל ונפחית	-14,000
סה"כ נספח א'			+22,000

2. נספח ב' -

סעיף	השינוי	הגדרה	פעולה	סה"כ
גידול במלאי סגירה	+20,000	רכוש	להפחית	-20,000
גידול לקוחות חייבים נטו	+30,000	רכוש	להפחית	-30,000
גידול בהכנסות לקבל	+10,000	רכוש	להפחית	-10,000
קטיון בהוצאות לשלם	-5,000	התחייבות	להפחית	-5,000
גידול בהוצאות מראש	+10,000	רכוש	להפחית	-10,000
גידול בהכנסות מראש	+6,000	התחייבות	להוסיף	+6,000
סה"כ נספח ב'				-69,000

$$263,000 = 310,000 + 22,000 - 69,000$$

סה"כ מזומן נספח ב' נספח א' רווח נקי

הצג תזמ"ז מפעילות שוטפת לשנת 02, חלק את הדוח ל-2 חלקים :

נספח א : התאמת הרווח החשבונאי לתזרים מזומן לפעילות שוטפת.

נספח ב : שינוי בנכסים והתחייבויות שוטפות.

להלן יתרות מספרי חברת א.ב.

חשבוונאות
דוד מזרחי

31.12.01	31.12.02	סעיף
100,000	120,000	לקוחות
70,000	90,000	ספקים
34,000	20,000	חייבים אחרים
40,000	62,000	פחנ"צ ציוד
30,000	20,000	מלאי
-	15,000	רווח הון ממכירת מכונה
-	100,000	רווח נקי

תזמ"ז מפעילות השקעה

משקף הוצאה של כספים לצורך רכישת רכוש קבוע והשקעות, וכניסה של כספים ממכירה של רכוש קבוע וממכירה של השקעות.

חלק זה של דוח תזמ"ז הוא קל, יש בו רק גישה ישירה. תזמ"ז השקעה יכולה יציאה של כסף לרכישת רכוש קבוע ולרכישת השקעות לזמן ארוך, והוא יכול כניסה של כסף, תקבולים ממכירת רכוש קבוע ומכירת השקעות לזמן ארוך.

מכיוון שתזמ"ז השקעה הוא קל יסבכו את התרגיל, אנו נצטרך לשחזר כרטיס ציוד והשקעות בכדי לגלות איזה ציוד והשקעות נרכשו ונמכרו השנה.

כך נראה דו"ח תזמ"ז מפעילות השקעה –	
תקבול ממכירת מבנה	+1,000
רכישת מכונה	-200
תקבול ממכירת השקעה בני"ע לז"א	+700
השקעה בני"ע לז"א	-300
סה"כ תזמ"ז השקעה	+1,200

דוגמא -

להלן יתרות רכוש קבוע מספרי החברה

חשבוונאות
דוד מזרחי

31.12.01	31.12.02	
100,000	120,000	ציוד
70,000	80,000	מכונות

- א. החברה רכשה ציוד בסך 5,000 ₪ כנגד הנפקת מניות
 ב. ציוד שעלותו 15,000 ₪ נמכר השנה תמורת 10,000 ₪ במזומן
 ג. החברה רכשה השנה ציוד ומכונות במזומן

הצג תזמ"ז מפעילות השקעה –	
ראשית - נשחזר חשבון ציוד -	
יתרת פתיחה 2001 -	100,000
רכישה כנגד מניות	5,000 נמצא כ
מכירת ציוד	-15,000
יתרת פתיחה 2002 -	120,000
תזמ"ז מפעילות השקעה –	
תקבול מכירת ציוד	10,000
רכישת ציוד במזומן	-30,000
רכישת מכונות במזומן	-10,000
סך"כ תזמ"ז השקעה	
PN רכישת ציוד חדש במזומן – 30,000	
-30,000 –	

תרגיל

תזמ"ז מפעילות השקעה
 להלן יתרות מחברת ל.ל.ל.

12.01	12.02	
1,000,000	3,000,000	מבנה
500,000	900,000	מכונות

1. החברה מכרה מבנה שיתרתו נטו בספרים 600,000 ₪ תמורת 1,000,000 ₪
 2. החברה רכשה מכונות בשווי 100,000 ₪ תמורת הנפקת מניות
 3. החברה רכשה השנה מבנים ומכונות במזומן
 הצג תזמ"ז מפעילות השקעה

פתרון -

עלינו לבצע שיחזור של כרטיסים מבנה ומכונות.

1. שחזור כרטיס מבנה :

י"פ 12.01	1,000,000
מכירת מבנה (	600,000) – שווי בספרים
רכישת מבנה במזומן	PN - 2,600,000
י"ס 12.02	3,000,000

חשבוניות דוח מזרחי

2. שחזור כרטיס מכונה :

500,000	י"פ 12.01
100,000 – שווי בספרים	מכירת מבנה
PN - 300,000	רכישת מבנה במזומן
900,000	י"ס 12.02

תזמ"ז מפעילות השקעה –

	1,000,000	תקבול מכירת מבנה
– 1,900,000	(2,600,000)	רכישת מבנה במזומן (שה"כ תזמ"ז השקעה
	(300,000)	רכישת מכונות במזומן (

תזמ"ז מפעילות מימון

חלק זה בדוח משקף כניסה של כספים לחברה שמקורם בגיוס הון, גם גיוס הון עצמי וגם גיוס הון זר (הלוואות) וכן יציאה של כספים על הון זר – החזר קרן הלוואה, והחזר על הון עצמי - יציאת כספים בחלוקת דיבידנד במזומן.

נרשום כניסה של מזומנים שנוצרו עקב גיוס הון זר או גיוס הון עצמי. גיוס הון זר יבוצע ע"י קבלת הלוואה מהבנק לז"א / הנפקת איגרות חוב לציבור לז"א / הגדלת משיכת יתר בבנק. גיוס הון עצמי יבוצע ע"י הנפקת מניות.

הדוח יתאר גם יציאה של כספים להחזר הון זר (פרעון שלו), והחזר הון עצמי החזר הון זר – פירעון קרן הלוואה, פירעון קרן אג"ח (להחזיר לציבור את הכסף שנתן לנו), הקטנת יתרת משיכת יתר בבנק,

יציאה של הון עצמי - תיעשה בדרך אחת בלבד - תשלום בפועל של דיבידנד, כלומר, הכרזת דיבידנד לא תירשם בדוח אלא רק חלוקת דיבידנד בפועל.

להלן דוח תזמ"ז מפעילות מימון : **לזכור את התבנית בע"פ**

+	קבלת הלוואה מהבנק
+	הנפקת אג"ח גיוס הון זר
+	הגדלת יתרת משיכת יתר
+	הנפקת מניות במזומן גיוס הון עצמי
-	החזר קרן הלוואה
-	פרעון אג"ח שהונפקו פירעון הון זר
35 Page עו"ד ירון תורג'מן	

חשבוניות דוד מזרחי

-הקטנת יתרת משיכת יתר
-חלוקת דיבידנד במזומן פירעון הון עצמי

* שימו לב, תשלומי הריבית ששולמו השנה על כל ההון הזר, לא נכללים בחלק זה של דוח תזמ"ז, הם כלולים כבר בתזרים מזומנים מפעילות שוטפת, הם כלולים ברווח הנקי.

תרגיל-

להלן יתרות מחברת ABC בע"מ :

31.12.01	31.12.02	
300,000	400,000	הון מונפק 1 ש"ח ע"י
120,000	180,000	קרנות הון ופרמיה
70,000	100,000	עודפים
150,000	120,000	הלוואות לז"א

להלן נתונים נוספים :

1. החברה רכשה בשנת 2002 מכונה תמורת הנפקת מניות בערך הנקוב תמורת 10,000.
2. החברה חילקה מניות הטבה בשנת 2002 בשיעור 10% מיתרת הון המניות שהיה ביום 31.12.01.
3. החברה הנפיקה מניות בפרמיה בשנת 2002 במזומן.
4. הרווח השנה עמד על 160,000 ש"ח החברה חילקה דיבידנד במזומן בשנת 2002 מתוך העודפים. הצג דוח תזמ"ז מפעילות מימון-

פתרון -

עלינו לשחזר דוח על השינויים בהון העצמי כי מדוח זה נוכל להסיק איזה כניסות ויציאות של מזומן היו השנה עקב גיוס או פירעון של הון עצמי. בהלוואות לז"א נטפל אח"כ, מה שמעניין אותנו כרגע הם רק המזומנים –

1. נרכיב את הדוח על השינויים בהון העצמי

חשבוניות
דוד מזרחי

2. נמצא את ה – PN

הון מונפק	קרנות ופרמיה	עודפים	סה"כ
300,000	120,000	70,000	490,000
10,000	-	-	10,000
10%*300,000 - 30,000	-	(30,000)	0
PN1 – 60,000	PN2 – 60,000	-	PN3 – 120,000
-	-	160,000	160,000
-	-	PN5 – (100,000)	PN4 – (100,000)
400,000	180,000	100,000	
י"ס סוף 2002			

3. את מה שמצאנו נציב בדוח תזמ"ז מפעילות מימון :

הנפקת מניות במזומן +120,000
חלוקת דיבידנד במזומן (100,000)
הלוואה לז"א (30,000) - קטן השנה מ- 150 ל- 120
סה"כ תזמ"ז מימון (-10,000)

-תרגיל-

להלן יתרות מחברת BCD בע"מ

הפרש	31.12.01	31.12.02	
הון מונפק 1 ש"י	2,000,000	6,000,000	
קרנות הון ופרמיה	400,000	1,900,000	
עודפים	1,000,000	3,750,000	
הלוואות לז"א	300,000	500,000	200
אג"ח שהונפקו	400,000	300,000	

נתונים נוספים :

1. החברה שילמה השנה ריבית במזומן 200,000 ₪ (לא רלוונטי – זה בתזמ"ז שוטף)
  2. החברה רכשה מבנה בשווי של 1 מליון ₪ תמורת הנפקת מניות בערכן הנקוב
  3. רווח השנה 7,500,000 ₪
  4. החברה חילקה השנה דיבידנד במזומן
  5. החברה הכריזה על חלוקת מניות הטבה מהעודפים 10% מההון המונפק בתחילת שנה
  6. החברה קיבלה החלטה להעביר לקרן הון 1 מיליון ₪
  7. החברה הנפיקה במזומן מניות בפרמיה
- הצג דוח תזמ"ז מפעילות מימון

פתרון –

חשבוניות דוד מזרחי

1. נרכיב את הדוח על השינויים בהון העצמי

2. נמצא את ה - PN

סה"כ	עודפים	קרנות ופרמיה	הון מונפק	
3,400,000	1,000,000	400,000	2,000,000	י"פ 31.12.01
1,000,000	-	-	1,000,000	הנפ' מניות תמורת מבנה בע"י
7,500,000	7,500,000	-	-	רווח השנה
PN4 - 3,550,000	PN5 - 3,550,000	-	-	חלוקת דיבידנד במזומן
0	-200,000	-	200,000 = 2% * 10%	חלוקת מניות הטבה
0	+1,000,000	+1,000,000	-	העברה לקרן הון מעודפים
PN3 - 3,300,000	-	PN2 - 500,000	PN1 - 2,800,000	הנפ' מניות פרמיה במזומן
11,650,000	3,750,000	1,900,000	6,000,000	י"ס 31.12.02

3. את מה שמצאנו נציב בדוח תזמ"ז מפעילות מימון :

חלוקת דיבידנד במזומן (3,550,000)

הנפקת מניות במזומן 3,300,000

הלוואה לז"א 200,000 - ההפרש בין 500 ל - 300

פרעון אג"ח שהונפקו (100,000) - ההפרש בין 400 ל - 300

סה"כ תזמ"ז מימון (-150,000)

** כאשר התזרים יוצא שלילי, כלומר יצא כסף, עלינו להקיף במבחן "תזרים המזומנים ששימש

לפעילות שוטפת/השקעה/מימון"

כאשר התזרים יצא חיובי, קרי נכנס כסף, נקיף את התשובה "תזרים המזומנים שנבע מפעילות

שוטפת/השקעה/מימון".

בקיצור : שימש = -

נבע = +

** הכרזת דיבידנד - רלוונטי לדוח על השינוי בהון העצמי אך לא לתזמ"ז כי לא יצא מזומן

** תשלום / חלוקת דיבידנד רלוונטי רק לדוח תזמ"ז אך לא לדוח על השינויים בהון העצמי כי כן יצא מזומן.

תרגיל לבית

להלן יתרות חברת א.ב. :

31.12.01	31.12.02	
1,500,000	6,000,000	הון מונפק 1 ש"ח ע"י
200,000	1,900,000	קרנות הון ופרמיה
1,000,000	6,300,000	עודפים
300,000	700,000	הלוואות לז"א
500,000	1,200,000	אג"ח שהונפקו

נתונים נוספים :

חשבוונאות דוד מזרחי

1. החברה הרוויחה השנה 9,000,000 שח
  2. החברה שילמה השנה דיבידנד במזומן 700,000 שח
  3. החברה הכריזה השנה דיבידנד 400,000 שח (לא רלוונטי לא יצא כסף)
  4. החברה קיבלה החלטה להעביר לקרן הון 500,000 שח
  5. החברה רכשה מכונה בשווי 2,000,000 שח כנגד הנפקת 1,600,000 מניות 1 שח ע"נ שהונפקו בפרמיה.
  6. החברה הנפיקה השנה מניות בפרמיה במזומן
  7. החברה חילקה מניות הטבה 5% מההון המונפק בתחילת שנה
  8. החברה רכשה מבנה בשווי 1,000,000 שח כנגד הנפקת אג"ח לבעל המבנה (לא הייתה תנועת מזומן).
- הצג דוח תזמ"ז מפעילות מימון.

פתרון -

1. נרכיב את הדוח על השינויים בהון העצמי

2. נמצא את ה - PN

סה"כ	עודפים	קרנות ופרמיה	הון מונפק	
2,700,000	1,000,000	200,000	1,500,000	י"פ 31.12.01
9,000,000	9,000,000	-	-	רווח השנה
(400,000)	(400,000)	-	-	הכרזת דיבידנד
0	(75,000)	-	$75,000 = 1.5\% \times 5,000,000$	חלוקת מניות הטבה
3,625,000		800,000	2,825,000	הנפקת מניות בפרמיה במזומן
0	(500,000)	+500,000	-	העברה לקרן הון מעודפים
2,000,000	-	+400,000	1,600,000	הנפ' מניות
14,200,000	9,025,000	1,900,000	6,000,000	י"ס 31.12.02

3. את מה שמצאנו נציב בדוח תזמ"ז מפעילות מימון :

דיבידנד ששולם השנה (700,000) – הוכרז בשנה קודמת
הנפקת מניות במזומן 3,625,000
הלוואה לז"א 400,000 – ההפרש בין 700 ל - 300
הנפקת אג"ח (700,000) – ההפרש בין 1,200 ל - 500
סה"כ תזמ"ז מימון 4,025,000

דוח התאמה למס הכנסה

חישוב הוצאות המס בספרים

בדוח רוה"ס (בשורה לפני האחרונה) הוצאות מיסים. הכוונה למס הכנסה ולחברות הכוונה למס חברות. עלינו ללמוד לחשב את הוצאות המס הללו ע"י בניית דוח התאמה למס הכנסה. הדוחות החשבונאיים שאנו בונים נבנים לפי כללי חשבונאות מקובלים אך הם לא מקובלים תמיד על מס הכנסה תמיד, כלומר עלינו להכין דוח רווח והפסד חדש שיהיה בנוי לפי פקודת מס הכנסה. מס משלמים על רווח, עלינו למצוא את הרווח לצורכי מס. במקום לבנות דוח רווח והפסד חדש לפי כללי מס הכנסה אנו ניקח את הרווח לאחר מימון (ולפני מיסים) מדוח רווח והפסד שנבנה לפי כללי חשבונאות מקובלים, ונתאים אותו לצורכי מס הכנסה. לדוח הזה קוראים **דוח התאמה למס הכנסה**. דוח זה הופך את הרווח החשבונאי לרווח לצורכי מס, שממנו יגזרו הוצאות המיסים.

קיימים 2 סוגי הפרשים בין הרווח החשבונאי לרווח לצורכי מס :

1. הפרשים קבועים

מדובר בהוצאות הרשומות בספרים, מס הכנסה לא מכיר בהם וגם לעולם לא יכיר בהם. כלומר אלו הן הוצאות שאינן מוכרות במס. דוגמאות להפרשים קבועים :

← קנסות (כמו קנס למפעל על זיהום אוויר, ברוה"ס יופיע כהוצאה אחרת ולצרכי מס יש לנטרל), ארוחות במסעדות, חלק מהוצאות החזקת הרכב, חלק מהוצאות הנסיעה לחו"ל, הוצאות הקמת חברה (זו לא הוצאה בכדי להכניס).

חשבוניות דוד מזרחי

← הכנסות פטורות – אלו הן הכנסות הרשומות בדוח רווח והפסד בספרים ומס הכנסה לא מחייב הכנסה זו במס וגם לא יחייב בעתיד, שכן, בהכנסות אלה כבר ניכו לי מס במקור על פי חוק, כגון הכנסות מדיבידנד ורווחים מני"ע מסוימים.

← הוצאות מופלות – אלו הן הוצאות שמס הכנסה מכיר בהן אך לפי שיעור מס נמוך יותר כמו תרומות.

← הכנסות מופלות - אלו הן הכנסות שמס הכנסה מחייב אותן בשיעור מס אחר, כגון הכנסות ממפעל מאושר.

2. הפרשי עיתוי

הכוונה להוצאות הרשומות כיום בספרים ומס הכנסה לא מכיר בהם היום אך הוא יכיר בהן בעתיד, או להיפך. הוצאות שאינן רשומות היום בספרים ומס הכנסה מכיר בהן השנה. כנ"ל לגבי הכנסות. הפרשי עיתוי הם ההבדלים בהכנסות ובהוצאות בין הספרים לבין מס הכנסה, שכן, אם לא הייתה שנת מס לא היו הבדלים בכלל. כלומר, אם נסתכל על תקופת זמן של 5 שנים לדוגמה, לא יהיו הבדלים בין הספרים לבין מס הכנסה. דוגמאות להפרשי עיתוי:

← הוצאות פחת - בספרים נכיר בהוצאות פחת לפי שיטה חשבונאית שנבחר ולפי אורך חיי הנכס שאנו מאמינים בו. לעומת זאת מס הכנסה מכיר רק בשיטת קו ישר, וקבע אורך חיים לכל סוגי הנכסים הקיימים. כמו כן, לפי מס הכנסה, מפחיתים את כל עלות הנכס, כלומר, אין ערך גרט.

← מכירות בתשלומים – מס הכנסה יכיר בכל העסקה כבר היום, ואילו בספרים יתכן ונכיר בה במשך כמה שנים.

← דמי שכירות שנתקבלו מראש - בספרים נכיר השנה רק בהכנסה המיוחסת לשנה זו, ואילו מס הכנסה מחייב אותי השנה על כל ההכנסות שיתקבלו ושנתקבלו מראש.

← הוצאות הנפקה אג"ח - הוצאות אלה יוכרו בספרים במשך כמה שנים לפי אורך חיי האגרת, מס הכנסה מכיר בכל ההוצאה כבר בשנת ההנפקה.

← הוצאות חובות מסופקים - כל שנה אנו מכירים בדוח רוה"ס בהוצאות חובות מסופקים, שזו בעצם הוצאה תיאורטית שטרם קרתה, ואנו לא מכירים בספרים בחוב אבוד כהוצאה. לעומת זאת, מס הכנסה לא מכיר בהוצאות חובות מסופקים אך כן מכיר בחוב שהוכרז כאבוד השנה.

← פיצויי פיטורין - אנו מכירים בכל שנה בהוצאות פיצויי פיטורין – הפרשה, בגובה משכורת אחת לכל עובד. לעומת זאת, מס הכנסה מכיר בהוצאה רק אם שילמנו אותה בפועל לעובד או אם הפקדנו אותה בפועל לקופת פיצויים על שם העובד.

דוח התאמה למס הכנסה

חישוב חבות המס – שיק למ"ה (מס הכנסה)

תפקידו של דוח זה הוא לחשב את חבות המס – כלומר - כמה עלי לשלם בפועל למ"ה השנה. דוח זה **לא** מחשב מה הם הוצאות המיסים המופיעות בדוח רוה"ס (בסוף).

בדוח התאמה למ"ה אנו נמצא את ההכנסה החייבת בשיעור מס רגיל, כלומר, אנו נצא מהרווח לפני מס בספרים, ננטרל את כל ההוצאות הלא מוכרות, גם קבועות, גם עיתוי וגם מופלות, כנ"ל לגבי הכנסות. ואז נקבל בסוף הכנסה חייבת בשיעור מס רגיל.

לאחר מכן חשוב לא לשכוח לחשב מס על הכנסות והוצאות מופלות שנוטרלו לפני כן.

מבנה דוח התאמה למס הכנסה -

רווח לפני מס בספרים	XXX
להוסיף –	
← הוצאות לא מוכרות (קבועות, עיתוי, מופלות)	XXX
← הכנסות שאינן רשומות בספרים ומ"ה מכיר בהן	XXX

מה שמחייב במ"ה נוסף (+) ומה שלא מחייב במ"ה נפחית (-)

חלק זה פשוט כי לא צריך להבדיל בין הפרשים קבועים להפרשי עיתוי.

מטרת דוח זה היא לחשב את השיק שנשלם השנה למס הכנסה. הדוח הזה הוא קל כי יושב מולנו פקיד שלא מעניין אותו הפרשי עיתוי והפרשים קבועים, הוא חושב פשוט, כן מוכר השנה או שלא. כלומר, הוא לוקח את הרווח לפני מס בספרים ומנטרל את כל ההפרשים. רק שצריך לשים לב שאם נטרלנו הכנסה או הוצאה מופלית ששיעור המס עליה הוא אחר, לא לשכוח בהמשך כשמחשבים את חבות המס הכוללת, לחשב מס על ההכנסה החייבת בשיעור מס רגיל וגם על ההכנסות וההוצאות שנוטרלו למעלה אך יחויבו או יזוכו כאן בשיעור המס המיוחד.

דוגמא:

- ← רווח של חברה א' בשנת 2004 לפני מס 300,000
- ← ביום 1.1.03 רכשה החברה מכונה תמורת 80,000, המכונה מופחתת בספרים לשנתיים ולצורכי מס ל-4 שנים. שניהם קו ישר.
- ← ב- 1.1.04 מכרה החברה ציוד ב- 100,000, פחת בספרים 4 שנים קו ישר, ואילו לצורכי מס 4 שנים סיכום ספרות יורד.
- ← העתודה לפיצויי פיטורין נטו עמדה בדצמבר 03 על 100,000 ובדצמבר 04 על 120,000.
- ← הוצאות החזקת רכב בספרים 50,000 חמישית אינן מוכרות לצורכי מס.
- ← נסיעות לחו"ל בספרים 60,000 שליש מהן אינן מוכרות לצורכי מס.
- ← ההכנסות בספרים כוללות הכנסות מדיבידנד בסך 10,000 החייבות במס של 10% בלבד.
- ← החברה תרמה השנה 20,000, מס הכנסה מכיר בהוצאה זו לפי שיעור מס של 30%.
- ← שיעור מס חברות הוא 40%.

חשבוניות דוד מזרחי

חשב את חבות המס – השיק למ"ה (ערוך דוח התאמה למ"ה)

פתרון –

300,000	רווח לפני מס בספרים
	← הפרשי פחת מכונה
20,000	$\Delta 20 \left\{ \begin{array}{l} \text{פחת בספרים} - 40 = 80/2 \\ \text{פחת לפי מ"ה} - 20 = 80/4 \end{array} \right.$
	← הפרשי פחת ציוד
15,000	$\Delta 15 \left\{ \begin{array}{l} \text{פחת בספרים} - 25 = 100/4 \\ \text{פחת לפי מ"ה} - 10 = 4/10 * 100 \end{array} \right.$
20,000	← נטרול הוצאות פיצויי פיטורין ← הוצאות רכב לא מוכרות ← הוצאות רכב לא מוכרות $10,000 = 1/5 * 50,000$ $20,000 = 1/3 * 60,000$ ← נטרול הכנסות מופלות מדיבידנד) ← נטרול הוצאות תרומה) $10,000$ $20,000$ $365,000$
	הכנסה שחייבת בשיעור מס רגיל

חישוב חבות המס –

146,000	הכנסה חייבת בשיעור מס רגיל – $40\% * 365,000$
1,000	הכנסה מדיבידנד – $10\% * 10,000$
(6,000)	הוצאות תרומה – $30\% * 20,000$)
141,000	חבות המס – שיק למ"ה

תרגיל -

רווחי חברת א.ב לשנת 2010 400,000 ₪ בדוח כלולים :

- ← הוצאות אירוח 20,000 אינן מוכרות
- ← הוצאות רכב 30,000 30% לא מוכר
- ← הכנסות ריבית ממ"ה (זו הכנסה שתמיד פטורה ממס כי היא לאחר מס) 20,000
- ← בספרים רשום רווח הון חשבונאי 40,000 - 20% ממנו אינפלציוני פטור
- 50% ממנו אינפלציוני חייב בשיעור מס 10%
- 30% ממנו רווח הון ריאלי החייב בשיעור מס 25%
- ← בספרים הכנסות מדיבידנד פטורות ממס 10,000
- ← בספרים הוצאות תרומה מוכרות לצורכי מס לפי 20% 8,000 ₪
- ← ב1.1.07 רכשה החברה מכונה 400,000, אורך חיים 8 שנים, החברה מפחיתה לפי סיכום ספרות יורד, מ"ה לפי קו ישר 8 שנים.

חשבוונאות דוד מזרחי

← היעודה לפיצויים (הקרון בבנק/חברה) בתחילת שנה עמדה על 70,000 ובסוף שנה עמדה על 100,000
הוצאות פיצויי פיטורים בדוח רוה"ס בספרים עמדו על 20,000.

שיעור מס חברות 40%

חשב דוח התאמה למ"ה

פתרון –

400,000	רווח לפני מס בספרים
20,000	← הוצאות אירוח
	← הוצאות רכב לא מוכרות
9,000	$9,000 = 30\% \cdot 30,000$
(20,000	← הכנסות ריבית)
(40,000	← רווח הון (כרגע נטרל את כל הרווח)
(10,000	← פטור מהכנסות מדיבידנד)
8,000	* נטרול הוצאות תרומה
	בספרים (סיכום ספרות השנים יורד)
	$\Delta \begin{cases} 36 = 8 \cdot 2 / (8 + 1) \\ 55,555 = 5 / 36 \cdot 400 \\ 50,000 = 400,000 / 8 - \end{cases}$
5,555	לפי מ"ה – $50,000 = 400,000 / 8 -$
5,555	55,555 = 5 / 36 * 400
362,555	פיצויי פיטורין)
362,555	* הכנסה שחייבת בשיעור מס רגיל

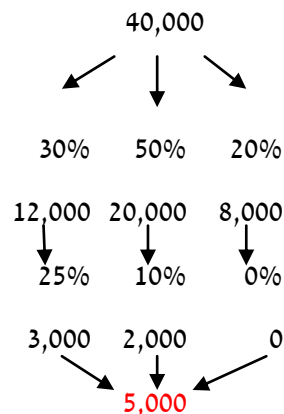
3 שנים נותרו 5 שנים)

(לאחר 5,555

חישוב חבות המס – ציק למ"ה

145,022	הכנסה חייבת בשיעור מס רגיל – $40\% \cdot 362,555$
(1,600	הוצאות תרומה – $20\% \cdot 8,000$)
5,000	רווח הון
141,000	חבות המס – שיק למ"ה

רווח הון :

חשבוניות דוד מזרחי

חישוב הוצאות מס שוטפות (בדוח רוה"ס)

אם הרווח החשבונאי השנה הוא 100,000 ואין הבדל בין הרווח החשבונאי לבין הרווח לצורכי מס, כלומר אין הפרשים קבועים ואין הפרשי עיתוי, אזי, הרווח למס הכנסה זהה לרווח בספרים. אם המס הוא 40% אזי חבות המס (שיק למ"ה) תהיה 40,000, וגם הוצאות המס בדוח רוה"ס יהיו 40,000.

אנו נראה בדוח רוה"ס כך:

רווח לפני מס 100,000

הוצאות מיסים 40,000

רווח נקי 60,000

חישוב הוצאות מס בספרים כשיש הפרשים קבועים

בהמשך לדוגמא הקודמת נניח כעת שרשומה בספרים כנס תעבורה 10,000, זהו הפרש קבוע, הוצאה זו לא מוכרת השנה ע"י מס הכנסה ולא תהיה מוכרת גם בעתיד. במקרה כזה חבות המס – תשלום למ"ה בפועל תהיה - $44,000 = 0.4 * (100,000 + 10,000)$.

מכיוון שמדובר בהפרש קבוע (לא הפרש עיתוי) הפרש זה לא יתאזן לעולם ולכן הוצאות המס בספרים השנה יהיו 44,000 כך שלא תהיה לי התאמה בין הוצאות המס לבין הרווח לפני מס,

אנו נראה בדוח רוה"ס כך:

רווח לפני מס 100,000

הוצאות מיסים 44,000

רווח נקי 56,000

*מסקנה: כאשר יש הפרשים קבועים הם כן ישפיעו על הוצאות המס בספרים.

דוגמא

להפרשי עיתוי והשפעתם על הוצאות המס בספרים

← חברה הרוויחה ב-2004 ו-2005 100,000 כל שנה.

← בשנת 04 רשמה החברה הוצאות פיצויי פיטורין 20,000 שהופקדו בפועל בקופה רק בשנת 05

← שיעור המס 40%.

חשב קודם כל את חבות המס לשנים הללו.

2005	2004	
100,000	100,000	רווח בספרים
(20,000)	20,000	ביטול הוצאות פיצויים
80,000	120,000	רווח החייב במס רגיל
32,000	48,000	מס 40%

ניתן לראות כבר בשנת 04 שמ"ה יכיר לנו בוודאות בהוצאות פיצויי הפיטורין בשנת 05. כלומר אנו יודעים בוודאות כבר בשנת 04 שיהיה לי בשנה הבאה (05) החזר מס בגין ההוצאה שלא הוכרה השנה, כלומר בגין הפרש העיתוי. בגלל שהטבה עתידית זו היא וודאית, ניתן להכיר בה כבר בשנת 04.

הסבר - אנו שילמנו בפועל בשנת 04 48,000 למ"ה, 8,000 ש מתוכם ($0.4 * 20,000$ הפרשי העיתוי) נראה אותם כמקדמה למ"ה – "מס נדחה / נכס מס" זה יופיעו במאזן ברכוש שוטף כמו מקדמה

חשבוניות דוד מזרחי

לספקים. שאר 40,000 ₪ ששילמנו, ירשמו בדוח רוה"ס כהוצאות מיסים כך שתהיה התאמה בין הרווח לפני מס להוצאות המס (יהיו 40% מהרווח).

ואז דוח רוה"ס יראה כך :

רווח לפני מס 100,000

הוצאות מיסים 40,000

רווח נקי 60,000

** הפרשי עיתוי כפי שראינו אומנם משפיעים על חבות המס – שיק למ"ה אך הם לא משפיעים על הוצאות המס, כי אנו יוצרים בגינם נכס מס / מס נדחה / מקדמה למ"ה, או במקרה ההפוך יוצרים בגינם במאזן התחייבות שוטפת / עתודה למס.

*מסקנה: הפרשי עיתוי לא משפיעים על הוצאות המס בספרים וזאת לעומת הפרשים קבועים אשר כן ישפיעו על הוצאות המס בספרים.

סיכום למבחן:

במבחן יכולים לשאול 3 שאלות:

1. **מה חבות המס – שיק למ"ה?** כאן ניקח את הרווח בספרים ונתייחס לכל ההפרשים גם קבועים וגם עיתוי.

2. **מה הם הוצאות המס בספרים?** בשאלה זו ניקח את הרווח בספרים ונתייחס רק להפרשים הקבועים (כי הפרשי עיתוי לא משפיעים על הוצאות המס)

3. **מהו נכס המס / מס נדחה / מה העתודה (ההתחייבות) למס במאזן?** ניקח רק את הפרשי העיתוי ונכפיל אותם בשיעור המס.

מתי זה נכס מס

כאשר מ"ה לא מכיר לי בהוצאות השנה או לחלופין מחייב אותי בהכנסות שלא רשמתי אותן, אנו ניצור נכס מס במאזן (רכוש שוטף) כי שילמנו את זה השנה למ"ה כמקדמה.

מתי זה עתודה למס

כאשר מס הכנסה מכיר לי השנה בהכנסות שלא רשמתי או שהוא מתעלם מהכנסות שכן הכרתי בהן השנה. מה שקורה בפועל זה ששילמנו פחות למ"ה, את ההפרש שטרם שילמנו נרשום כהתחייבות במאזן / עתודה למס (כמו ספקים זכאים וכמו הוצאות הנפקה של אג"ח).

דוגמא -

דוגמה ליצירת עתודה למס – התחייבות שוטפת במאזן -

הרווח לשנים 04-05 100,000 כל שנה.

בשנת 04 ביום האחרון שילמנו הוצאות הנפקת אג"ח 20,000 האג"ח יפרעו בסוף 05.

הצג את חבות המס הוצאות המס והעתודה למס כל שנה

***הוצאות הנפקת אג"ח ששולמו ביום האחרון של 04 מוכרות במלואן ע"י מ"ה בשנת 04, לעומת זאת, בספרים נכיר בהוצאה זו לפי אורך חיי האג"ח במקרה שלנו שנת 05. מה שקורה כאן זה שבשנת 04 אנו משלמים פחות למ"ה ולכן זה הייתה אמורה להיות אי התאמה בין הרווח בספרים להוצאות המס, אך מכיוון שאנו יודעים כבר ב- 04 שבשנה הבאה אנו נרשום בספרים הוצאה שמ"ה לא יכיר בה בשנה הבאה (מכיוון שהכיר בה כבר ב- 04) כלומר אנו יודעים כבר ב- 04 שיש לנו התחייבות למ"ה, לכן אנו נכיר

חשבוניות
דוד מזרחי

בהוצאת המס הזאת כבר היום בדוח רוה"ס בהוצאות המיסים אך מכיוון שטרם שילמנו זאת ב- 04 נרשום במאזן - **עתודה למס** (כמו ספקים זכאים).

פתרון –

2005	2004	
100,000	100,000	רווח בספרים
20,000	(20,000)	הכרה בהוצאות הנפקה
120,000	80,000	רווח החייב במס רגיל
48,000	32,000	מס 40%

- מאזן ל – 2004 – תחת התחייבויות שוטפות – עתודה למ"ה – 8,000
מאזן ל – 2005 – תחת התחייבויות שוטפות – עתודה למ"ה – 0
  - רוה"ס ל – 2004 - רווח לפני מס 100,000
הוצ' מס (40,000
רווח נקי 60,000
  - רוה"ס ל – 2005 - רווח לפני מס 100,000
הוצ' מס (40,000
רווח נקי 60,000
- ההבדל בין נכס מס לעתודה במס –
- כאשר הרווח למ"ה קטן מהרווח בספרים עלינו ליצור עתודה למס שתופיע במאזן בהתחייבויות ותגדיל את הוצאות המס בדוח רווח והפסד.
  - לעומת זאת כאשר הרווח לצורכי מ"ה גבוה מהרווח בספרים, אנו יוצרים "נכס מס" – מקדמה למס הכנסה שתופיע במאזן בנכסים שוטפים.

הפרשי עיתוי	הפרשים קבועים
פחת	קנסות
חובות מסופקים/אבודים	הוצאות לא מוכרות
פיצויי פיטורין	הכנסות פטורות ממס
	כל רווח והפסד החייב בשיעור מס שונה

- גם מס הכנסה וגם הספרים מכירים באותן ההוצאות אך על פני תקופה שונה.
- הפרש קבוע הכנסות והוצאות לא מוכרות הכנסות פטורות ממס, וכל רווח או הפסד החייב בשיעור מס שונה.
- הפרשי עיתוי חלים בד"כ על פחת, חובות מסופקים/אבודים ופיצויי פיטורים. כך שגם מ"ה וגם בספרים יכירו באותן ההוצאות אך על פני משך שנים שונה.

דוגמא כוללת

- רווחי חברת א.ב. 3,000,000, שיעור המס 36%
- ← לחברה הוצאות לא מוכרות לצורכי מס 610,000 (קבוע)
- ← בספרים הוצאות מס 24,000 50% אינן מוכרות השנה (עיתוי)
- ← חל גידול השנה בעתודה לפיצויי פיטורים של 200,000 (עיתוי)
- ← לחברה הכנסות מימון 30,000 החייבות במס בשיעור של 25% (קבוע)
- ← לחברה הפסד מירידת ערך של ניירות ערך 50,000 הוצאות אלה לא מוכרות ע"י מ"ה החברה רואה בהפרש זה הפרש קבוע (לא עיתוי) (קבוע)
- א. חשב את חבות המס
- ב. חשב את הוצאות המס בספרים
- ג. חשב את המסים הנדחים/עתודה למס

פתרון –

א. רווח השנה 3,000,000

נטרול הוצאות לא מוכרות 610,000

פחת 12,000

חשבוניות דוד מזרחי

גידול בעתודה	200,000
הכנסות מימון 25%)	(30,000
הפסד מירידת ערך	50,000
	<hr/>
	3,842,000

חישוב חבות המס

רווח הכנסה חייבת בשיעור מס רגיל	= 0.36% * 3,842,000	1,383,120
מימון	0.25% * 30,000	7,500
חבות המס – שיק למ"ה		<hr/>
		141,000

ב. הוצאות המס בספרים – מתייחסים רק להפרשים הקבועים (בדוח רוה"ס)

רווח לפני מס בספרים	3,000,000
הוצאות לא מוכרות (קבוע)	610,000
הכנסות מימון % מס אחר)	(30,000
הפסד מני"ע	50,000
	<hr/>
	3,360,000

– הוצאות המס

	= 0.36 * 3,360,000	1,306,800
פחת	= 0.25 * 30,000	7,500
סה"כ הוצאות מיסים		<hr/>
		1,314,300

ג.

הוצאות מס שוטפות 1,314,300

נכס מס – PN 76,320

חבות המס 1,390,620 שילמתי למ"ה יותר ממה שכתבתי בספרים ולכן קיימת מקדמה למ"ה במאזן יירשם כ – "נכס מס / מס נדחה"

חישבנו את נכס המס כ-P.N – ההפרש בין המס ששילמנו (חבות המס) להוצאות המיסים, וקיבלנו 76,320,

ניתן לחשב את נכס המס גם ישירות ע"י סיכום כל הפרשי העיתוי כפול שיעור המס ובמקרה זה :

$$(200,000 + 12,000) \times 0.36 = 76,320$$

אוג' 09 שאלה 6

רווח לפני מס	100,000
הכנסות פטורות)	(-20,000
הפרשי פחת מכונה :	(-75,000) ספרים :
הכנסה חייבת במס	5000
	<hr/>

***לשים לב! אמנם במציאות זה לא קורה אבל (!) בבחינות גם מ"ה מוריד ערך גרט כדי לחשב את

תוצאות הפחת.

השקעה במניות לזמן ארוך

למדנו שכאשר אנו מסווגים השקעה במניות לזמן קצר ההשקעה תוצג במאזן בסוף השנה לפי שווי השוק שלה, ואנו נכיר ברווח מעליית הערך או בהפסד מירידת הערך וכן נכיר בהכנסות מדיבידנד שנתקבל. יש לשים לב שכאשר ההשקעה מסווגת לזמן קצר אין חשיבות לשיעור ההשקעה שלנו בחברה המושקעת גם אם קנינו 90%.

כאשר ההשקעה סווגה כהשקעה לזמן ארוך יש חשיבות לשיעור ההחזקה בחברה המושקעת. הגדרות:

- ← **השפעה מהותית** – מוגדרת ככוח להשפיע על החלטות המדיניות הכספית והתפעולית בחברה המושקעת. היא נוצרת כאשר אנו מחזיקים 20% או יותר מכוח ההצבעה של בעלי המניות הרגילות באספה הכללית, או שיש לנו את הזכות למנות 20% או יותר מהדירקטוריון.
- ← **שליטה** – בחברה המושקעת היא היכולת לקבוע את המדיניות הכספית והתפעולית של החברה המושקעת. לחברה המשקיעה/השולטת קוראים חברת אם ולחברה המוחזקת/הנשלטת קוראים חברה בת. שליטה מושגת כאשר מחזיקים מעל 50% מהמניות.

הטיפול החשבונאי בהשקעות לזמן ארוך ביום הרכישה

ביום הרכישה רושמים את ההשקעה במאזן לפי העלות שלה כולל כל ההוצאות הקשורות בעסקה (עמלות תיווך וכד')

חשבוניות דוד מזרחי

הטיפול החשבונאי לאחר מועד הרכישה

לאחר מועד הרכישה הצגת ההשקעה תושפע משיעור ההחזקה של חברת האם וחברת הבת.
נבחין בין 3 מצבים :

1. החזקה של עד 20% - שיטת העלות ההיסטורית (בדיוק כפי שלמדנו ברכוש קבוע)

2. החזקה של 20%-50% - שיטת "השווי המאזני" / "האקוויטי"

3. החזקה של מעל 50% - מנהלים 2 שיטות רישום

- שיטת השווי המאזני (בספרים סולו)
- בנוסף מפרסמים דוחות כספיים מאוחדים

שיטת העלות

0% - 20% - נשתמש בה כשאין לחברה המשקיעה השפעה על החברה המושקעת כלומר החזקה עד 20%. בהתאם לשיטת העלות נרשום את ההשקעה במאזני החברה המשקיעה לפי העלות ההיסטורית, אנו נעדכן את שווי ההשקעה רק כאשר חלה ירידת ערך מהותית וקבועה. במקביל נכיר בדוח רוה"ס בהפסד מירידת ערך קבועה של השקעה בני"ע. בעתיד אם תחול עליית ערך קבועה ומהותית ניתן יהיה לעדכן את ההשפעה במאזן כלפי מעלה אך רק עד גובה העלות המקורית, במקביל נכיר בדוח רוה"ס ברווח של עליית ערך בני"ע. (בדיוק כמו ברכוש קבוע).
*אם במהלך השנה קיבלנו דיבידנד הוא ירשם בדוח רוה"ס כהכנסות/הוצאות אחרות.
20% - 50% - השפעה מהותית - שיטת השווי המאזני/אקוויטי - כאשר חברה א' משקיעה בחברה ב' 20%-50% ניתן לומר שיש לא' השפעה מהותית על ב'.
חברה א' תציג בספריה כרטיס השקעה בחברה ב' לפי שיטת השווי המאזני - אקוויטי. לא' יש השפעה על החלטות בחברה ב' גם בעניין הרווחים וגם בעניין חלוקת הדיבידנד שתחלק חברה ב', ולכן ראוי שחברה א' (המשקיעה) תכיר בחלקה בהכנסות של חברה ב' מיד עם הפקת הרווחים בחברה ב', ללא קשר אם נתקבלה או לא החלטה בחברה ב' לגבי חלוקת הדיבידנד.

שיטת האקוויטי

- א. ביום הרכישה תציג א' את ההשקעה ב-ב' לפי העלות כולל כל ההוצאות.
- ב. כל שנה חברה א' תכיר בחלקה ברווחי/הפסדי חברה ב'.
הרווח בו הכרנו יירשם בדוח רוה"ס של חברה א' אחרי הרווח הנקי – כ"רווחי אקוויטי בחברה מושקעת". במקביל הרווח הזה יגדיל את שווי ההשקעה בחברה ב' במאזני חברה א' או כפי שמופיעה במאזנים.
- ג. כאשר חברה ב' תחלק דיבידנד, חברה א' תקטין במאזן את ההשקעה ב-ב' בגובה הדיבידנד שהתקבל, הסיבה לכך היא, שעצם זה שחברה ב' חילקה דיבידנד, סך ה"עוגה" – שווי חברה ב' – קטן, כי ההון העצמי של חברה ב' קטן, ולכן ההשקעה שלנו בחברה ב' תקטן.

שימו לב -

ברוה"ס - כשמקבלים דיבידנד מחברה ב' אין השפעה על דוח רוה"ס של חברה א'
במאזן - מה שיושפע זה רק המאזן – המזומן יגדל וההשקעה בחברה ב' תקטן

חשבוונאות דוד מזרחי

דוגמא –

1.4.10 רכשה חברה א' 30% ממניות חברה ב' תמורת 500,000 ההשקעה מעניקה ל-א' השפעה מהותית.

- רווחי חברה ב' בשנת 2010 200,000
- חברה ב' חילקה ב-31.12.10 דיבידנד בסך 50,000.
- ב-1.1.11 רכשה חברה א' 10% נוספים מחברה ב' תמורת 140,000
- רווחי חברה ב' בשנת 2011 150,000.
- ב-31.12.11 חילקה חברה ב' דיבידנד 80,000
- הצג את חשבון ההשקעה בחברה ב' כפי שהוא מנוהל בספרי חברה א' בשנים 10-11.

פתרון -

ספרי א' – 2010		חשבון השקעה בחב' ב' – מאזן	
רוח"ס חב' א'			
X	מכירות 500,000		השקעה בחברה ב' עלות
(X	עלות מכר) 60,000	30%*200,000	רווחי אקוויטי 2010
			-
X	רווח נקי (15,000	30%*50,000)	חלוקת דיבידנד 50,000
60,000	רווחי אקוויטי 545,000		השקעה בחב' ב' 31.12.11

ספרי א' – 2011		חשבון השקעה בחב' ב' – מאזן	
רוח"ס חב' א'			
X	מכירות 545,000		השקעה בחברה ב' 1.1.11
(X	עלות מכר) 140,000		רכישה נוספת 10%
	- 60,000	40%*150,000	רווחי אקוויטי מחב' ב'
X	רווח נקי (32,000	40%*80,000)	חלוקת דיבידנד
60,000	רווחי אקוויטי 713,000		השקעה בחב' ב' 31.12.11

סיכום:

שים לב להשפעה על דוח רווח"ס בספרי א' הוא שורה אחת. רווח אקוויטי בלבד. ואילו במאזני חברה א' כל שנה ההשקעה גדלה בחלקנו ברווחי חברה ב' והיא קטנה בחלקינו בדיבידנד.

השקעה בחברה ב' הכוללת "הפרש מקורי" / "עודף עלות"

דוגמא -

1.1.2000 רכשה חברה א' 40% ממניות חברה ב' תמורת 800,000 להלן מאזני חברה ב' ל-1.1.2000:

רכוש שוטף -	1000	הלוואה מהבנק	4000
רכוש קבוע -		הון עצמי	1000
מכונה	600		

חשבוניות דוד מזרחי

	מבנה	1400
	קרקע	<u>2000</u>
5000		5000

- ← שימו לב שווי 40% ממניות חברה ב' עומד על $400 = 1000 * 40\%$.
- היינו אמורים לשלם רק 400 אך בפועל שילמנו 800 בעבור 40%, כלומר, שילמנו ביתר סכום שנקרא "הפרש מקורי" / "עודף עלות" בסך 400 ₪.
- תתכנה מספר סיבות להיווצרות הפרש מקורי:
1. הערכנו את נכסי חברה ב' בשווי גבוה יותר מכפי שהם מופיעים במאזן.
  2. חברה א' העריכה שלחברה ב' יש מוניטין והייתה מוכנה לשלם עליו.

את ההפרש המקורי ששילמה חב' א' יש להפחית כהוצאות הפחתת הפרש מקורי בהתאם לאורך חיי הנכסים שאליהם ייחסנו את ההפרש המקורי, כלומר, כל שנה, חברה א' תכיר ברווחי אקוויטי, אחוז ההשקעה כפול רווחי חברה ב', רק שבנוסף לכך, על חברה א' להכיר ב"הוצאות פחת" נוספות, כי אם היא ייחסה למכונה לדוגמה עודף עלות של 100, זה אומר שעלות המכונה גבוהה ב- 100 והמכונה לא תחיה לנצח, כלומר יש להפחית את ה- 100 הללו לפי אורך חיי המכונה. הפחת הזה יקטין את רווחי האקוויטי שחברה א' מכירה בהם.

בהמשך לנתוני הדוגמא הלן חברה א' מעריכה את נכסי ב' לפי שווי השוק שלהלן:

מכונה - 660 – מופחתת לעוד 4 שנים מהיום

← מבנה	1500 – מופחת לעוד 10 שנים מהיום
← קרקע	2200 – לעולם אין פחת על הקרקע
← רווחי ב' בשנת 2000	200 ₪
← דיבידנד שנת 2000	80 ₪
← רווחי ב' שנת 2001	300 ₪
← דיבידנד שחולק ב 2001	100 ₪

- א. הצג את התנועה בחשבון ההשקעה בחברה ב' כפי שהם מנוהלים בספרי חברה א'.
- ב. הצג את רווחי האקוויטי נטו שיופיעו ברוח"ס של חברה א' כל שנה.
- ** דיבידנד שהתקבל יופחת מההשקעה – כמו קודם.

פיתרון –

סדר הפעולה -

1. בכל תרגיל קודם כל נבדוק אם קיים בכלל הפרש מקורי – חישוב הפרש מקורי:

שילמנו	800
חלקנו בהון של ב'	$400 = 0.4 * 1000$
ההפרש המקורי	400

חשבוניות
דוד מזרחי

2. נייחס את ההפרש המקורי למכונות / מבנה / קרקע וכו', עודף הפרש מקורי שלא יוחס, ייוחס למוניטין (מוניטין לא מופחת אלא אם כן נתון אחרת)
ייחוס ההפרש המקורי :

ייחוס ההפרש	הפרש	הערכה	בספרים	
$24=0.4*60$	60	660	600	מכונה
$40=0.4*100$	100	1500	1400	מבנה
$80=0.4*200$	200	2200	3000	קרקע
PN - 40				מוניטין
400	סה"כ הפרש			

3. נרשום את ההשקעה בעלות שלה במאזני חברה א' - כל שנה נכיר ברווחי אקוויטי שיתווספו להשקעה ויופיעו ברוה"ס של חברה א'. ההבדל היחיד הוא שרווחי האקוויטי עכשיו יהיו החלק של א' ברווחי ב' בניכוי הפחתת הפרש מקורי.

ספרי חברה א' לשנת 2000 –

השקעה בחברה ב' במאזן

1.1.2000 עלות 800,000

רווחי אקוויטי 70,000 $200*0.4$ (רווחי ב')- $24/4$ (מכונה)- $40/10$ (מבנה)

דיבידנד שחולק ( ) 32,000 $80*0.4$

השקעה 31.12.00 838,000

ספרי חברה א' לשנת 2001 –

השקעה בחברה ב' במאזן

1.1.2001 עלות 838,000

רווחי אקוויטי 110,000 $300*0.4$ (רווחי ב')- $24/4$ (מכונה)- $40/10$ (מבנה)

דיבידנד שחולק ( ) 40,000 $100*0.4$

השקעה 31.12.01 908,000

רוה"ס חברה א'

2000 70,000 רווח אקוויטי

2001 110,000

תרגיל -

ללא הפרש מקורי

ב - 1.1.11 רכשה חברה א' 40% ממניות חברה ב' תמורת מיליון ₪.

רווחי חברה ב' בשנת 2011 400,000 –

דיבידנד שחולק ב 2011 100,000 –

ב-1.1.12 רכשה א' 5% מחברה ב' תמורת 150,000

רווחי חברה ב' ב-2012 600,000 –

דיבידנד שחולק ב-2011 200,000 –

חשבוונאות
דוד מזרחי

הצג את ההשקעה בחברה ב' במאזני חברה א' ל-31.12.11 ו-31.12.12. ואת רווחי האקוויטי המופיעים ברוח"ס של חברה א' בשנים 2011, 2012.

פתרון -

ספרי א' – 2011			
<u>חשבון השקעה בחב' ב' – מאזן</u>		<u>רוח"ס חב' א'</u>	
1.1.11 השקעה בחברה ב' - עלות	1,000,000 מכירות	X	
רווחי אקוויטי 2010	400,000 * 40%	(X)	160,000 עלות מכר)
חלוקת דיבידנד 100,000	100,000 * 40%	X	(40,000 רווח נקי
השקעה בחב' ב' 31.12.11 מאזן	1,120,000	160,000	רווחי אקוויטי

ספרי א' – 2012			
<u>חשבון השקעה בחב' ב' – מאזן</u>		<u>רוח"ס חב' א'</u>	
השקעה בחברה ב' 1.1.11	1,120,000 מכירות	X	
רכישה נוספת 5%	150,000 עלות מכר)	(X)	
רווחי אקוויטי מחב' ב'	600,000 * 45%		- 270,000
חלוקת דיבידנד	200,000 * 45%	X	(90,000 רווח נקי
השקעה בחב' ב' 31.12.11	1,450,000	270,000	רווחי אקוויטי

תרגיל -

ב-1.1.00 רכזה חברה א' 30% ממניות חברה ב' תמורת 1,100,000 ₪. להלן מאזני חברה ב' לאותו יום :

<u>נכסים</u>		<u>התחייבויות</u>
רכוש שוטף :	1000	6000 הלוואה מהבנק
רכוש קבוע :		
מכונה -	2000	2000 הון עצמי
מבנה -	3000	
קרקע -	2000	
	8000	8000

חברה א' מעריכה את שווי השוק של נכסי ב' להלן :

- ← מכונה – 2200 – יתרת חייה 5 שנים מיום הרכישה.
- ← מבנה – 3500 – יתרת חייו 15 שנה
- ← הפרש מקורי שלא יוחס – ייוחס למוניטין שיופחת על פני 10 שנים.
- ← רווחי חברה ב' לשנת 2000 – 300
- ← דיבידנד שחולק בשנת 2000 – 40
- ← רווחי חברה ב' לשנת 2001 – 600
- ← דיבידנד שחולק בשנת 2001 – 100

חשבוונאות
דוד מזרחי

- א. הצג את ההשקעה בחברה ב' כפי שהיא מופיעה במאזני חברה א' לשנים 2000, 2001.
ב. הצג את רווחי האקוויטי נטו כפי שיופיעו ברוח"ס של חברה א' לשנים 2000, 2001.

פתרון -

1. חישוב הפרש מקורי –

$$\begin{array}{rcl} & & \text{שילמנו} - \\ & & 1,100,000 \\ \text{חלקנו בהון של ב' - } 2\text{ מ"י} * 30\% = & (600,000 & \\ \hline & 500,000 & \text{הפרש מקורי} \end{array}$$

2. ייחוס ההפרש המקורי –

	בספרים	הערכה	הפרש	ייחוס ההפרש
מכונה	2,000	2,200	2000	$60,000 = 0.3 * 2,000$
מבנה	3,000	3,500	500	$40 = 0.3 * 500$
קרקע	0	0	0	0
מוניטין				PN – 290,000
			סה"כ הפרש מקורי	500,000

3. ספרי חברה א' לשנת 2000 –

השקעה בחברה ב' במאזן		
1.1.2000 עלות	1,100,000	
רווחי אקוויטי	39,000	$300 * 0.3$ (רווחי ב') - $60/5$ (מכונה) - $150/15$ (מבנה) - $290/10$ (מוניטין)
דיבידנד שחולק	(12,000)	$40 * 0.3$
השקעה 31.12.00	1,127,000	

- ספרי חברה א' לשנת 2001

השקעה בחברה ב' במאזן		
1.1.2001 עלות	1,127,000	
רווחי אקוויטי	129,000	$600 * 0.3$ (רווחי ב') - $60/5$ (מכונה) - $150/15$ (מבנה) - $290/10$ (מוניטין)
דיבידנד שחולק	(30,000)	$100 * 0.3$
השקעה 31.12.01	1,226,000	

רוח"ס חברה א'

2000	רווח אקוויטי	39,000
2001		129,000

דוחות מאוחדים

כאשר חברה א' מחזיקה מעל ל- 50% ממניות חברה ב', או מהזכות למנות את חברי הדירקטוריון, נוצר מצב שחברה א' שולטת שליטה מלאה בחברה ב'. חברה א' תיקרא "חברת אם" המשקיעה בחברה ב' המושקעת שתיקרא "חברה בת". שתי החברות יהיו ישות משפטית וחשבונאית נפרדת אך מבחינה כללית ניתן להסתכל על שתי החברות כעל ישות כלכלית אחת. לדוגמא חברה א' יכולה להחליט לחברה ב' בנוגע להחלטה תפעולית כלשהי, החלטות על חלוקת דיבידנד ובעצם כל החלטה.

דוחות סולו של חברה א'

אלו הם הדוחות הכספיים הרגילים של חברה א', במאזן של חברה א' תופיע בקבוצת הרכוש הבלתי שוטף השקעה בחברה ב' שתנוהל בשיטת האקוויטי כפי שלמדנו. ובדוח רווח והפסד של חברה א' אחרי הרווח הנקי תופיע שורה: רווחי אקוויטי מחברה ב'. בנוסף לדוחות סולו תפרסם חברה א' גם דוחות מאוחדים כלומר – מאזן, רווח"ס ותזמ"ז מאוחדים הכוונה היא דוחות של א' ו- ב' ביחד, כאילו זו חברה אחת.

כללים לדוחות מאוחדים

הדוחות של שתי החברות יערכו לאותו התאריך (גם דוח הסולו וגם הדוחות מאוחדים), שתי החברות ישמרו על אותה מדיניות חשבונאית. יש לבטל יתרות ועסקאות הדדיות בין חברות האם לבת כגון: יתרת חברה א' חייבת בספרי חברה ב', אל מול זכאים חברה ב' בספרי חברה א'.

שלבי עבודה בדוחות המאוחדים

במאזן המיוחד יש לצרף 100% מנכסי א' ו- ב' ו- 100% מההתחייבויות שיש ל- א' ו- ב'. נוצרת פה בעיה, כי חברה א' מייחסת לעצמה 100% מהנכסים ומההתחייבויות של חברה ב', וזאת למרות שהיא מחזיקה רק במספר אחוזים, לדוגמה - 60%. לכן אנו נציג במאזן המאוחד סעיף שנקרא זכויות

חשבוונאות דוד מזרחי

המיעוט שיחושב - 30% מנכסי ב' בניכוי התחייבויות ב' (= 30% מההון של ב'). סעיף זה יופיע במאזן המאוחד לאחר ההתחייבויות לזמן ארוך. במאזן המאוחד נמחק את חשבון ההשקעה בחברה ב' שהופיע במאזני חברה א' כי במקומו חיברנו את כל סעיפי המאזן.

**אם א' שילמה הפרש מקורי בקניה של מניות חברה ב' יש לפזר את ההפרש המקורי לסעיפים ספציפיים במאזן כגון – מכונות, מבנים, קרקע וכו.

לסיכום: כל ההבדל בין מאזן הסולו של חברה א' למאזן המאוחד (א'+ב') הוא רק בדרך ההצגה. בדוח סולו ההשקעה ב – ב' מוצגת בשורה אחת ברכוש הבלתי שוטף, ואילו בדוח המאוחד, חברה א' מספחת לעצמה 100% מנכסי והתחייבויות חברה ב' ומציגה התחייבות במאזן של זכויות המיעוט המופיעים במאזן אחרי ההתחייבויות לזמן ארוך.

מסקנה: ההון העצמי של חברת האם בדוח סולו יהיה תמיד זהה להון העצמי בדוח המאוחד.

שלבים לפתרון תרגיל

1. מחשבים הפרש מקורי ומיחסים אותו לכל נכס ונכס ספציפי.
2. לוקחים כל סעיף במאזן חברה א, מחברים אותו אם אותו סעיף ממאזני חברה ב ומוסיפים לאותו סעיף הפרש מקורי אם יוחס כזה לאותו סעיף, כנ"ל לגבי נכסים והתחייבויות.
3. יש למחוק במאוחדים את סעיף ההשקעה בחברה ב הרשום במאזן חברה א.
4. יש להוסיף במאזן סעיף מוניטין אם ייחסנו הפרש מקורי למוניטין.
5. יש לרשום במאזן המאוחד אחרי סעיף התחייבויות לזמן ארוך, סעיף שנקרא זכויות המיעוט שיחושב תמיד כאחוז ההחזקה של המיעוט בחברה ב כפול ההון העצמי של חברה ב.
6. יש לבטל יתרות הדדיות במאזני א ו-ב כגון: לקוחות חייבים א אל מול ספקים זכאים ב.

תרגיל לדוגמה – מאזן מאוחד

חברה א' רכשה 80% ממניות חברה ב' כהשקעה לזמן ארוך תמורת 150,000. עודף עלות ייחס למכונות המופחתות על פני 5.57 שנים.

הצג דוח מאזן מאוחד

פתרון -

סעיף	סולו א'	סולו ב'	מאוחד א'+ב'	חישובים
מלאי	80,000	80,000	160,000	80+80
השקעה בחב' ב' לפי אקוויטי	150,000	-	נמחק	
מכונות	-	30,000	108,000	0+30+78 (78=הפרש מקורי)
זכאים	(30,000)	(20,000)	(50,000)	30+20
מיעוט מאזן	-	-	(18,000)	90,000*0.2
הון עצמי	(200,000)	(90,000)	PN (200,000)	

חייב לצאת זהה

1. חישוב הפרש מקורי

שילמנו – 150,000

חלקנו בהון של ב' - $90 \times 80\% = 72,000$)

הפרש מקורי 78,000

2. ייחוס ההפרש המקורי –

חשבוונאות דוד מזרחי

מכונות – 78,000 – מיוחס ל – 5.57 שנים

מאזן מאוחד חברה א' + חברה ב' –			
מלאי	160 זכאים	50	
מכונות	108 מיעוט מאזן	18	
הון עצמי		200	
		268	268

סיכום : לשים לב!

1. ההון העצמי בדוח המאוחד יהיה תמיד זהה להון העצמי של חברה א' בדוח סולו.
2. מיעוט המאזן יחושב תמיד כאחוז ההחזקה של המיעוט בחברה ב כפול ההון העצמי של חברה ב.

דוח רוה"ס מאוחד

בדוחות הסולו של חברה א' מופיע אחרי הרווח הנקי, שורה אחת של רווחי אקוויטי מחברה ב', אשר חושבו בהם - חלקה של א' ברווחי ב' בניכוי הפחתת הפרש מקורי (של מכונות, מבנה, מוניטין וכו').

בדוחות המאוחדים, חברה א' מספחת לעצמה 100% מהכנסות והוצאות חברה ב', כלומר מחברים את 2 דוחות רוה"ס של א' ו - ב'. פעולה זו מוגזמת, כי חברה א' מחזיקה רק באחוזים מסוימים (לדוגמה 80%) מחלקה של חברה ב'.

ולכן בסוף דוח רוה"ס המאוחד נציג שורה במינוס (כמו הוצאה) של זכויות המיעוט ברווח שיחושב תמיד כאחוז ההחזקה של המיעוט בחברה ב' כפול הרווח הנקי של חברה ב'.

אם רווחי האקוויטי בדוח סולו של א' כללו הפחתת הפרש מקורי, בדוח המאוחד נציג את ההפחתה הזו בדרך כלל כ"הוצאות הנהלה וכלליות" כי בד"כ זה מיוחס להוצאות פחת. – רכוש קבוע.

**לא לשכוח ברוה"ס המאוחד למחוק את רווחי האקוויטי המופיעים בחברה א'. כל ההבדל בין רוה"ס סולו לרוה"ס מאוחד הוא שברוה"ס סולו רשמנו רווחי אקוויטי, וברוה"ס המאוחד נמחק את רווחי האקוויטי ונפזר אותם על סעיפים ספציפיים.

הרווח הנקי של חברת האם בדוח סולו יהיה זהה תמיד לרווח הנקי בדוח המאוחד.

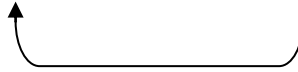
תרגיל לדוגמא – רוה"ס מאוחד

סעיף	סולו א'	סולו ב'	מאוחד א'+ב'	חישובים
מכירות	100,000	400,000	500,000	400+100
(עלות מכירות)	(80,000)	(200,000)	(280,000)	80+100
רווח גולמי	20,000	200,000	220,000	
(הוצאות הנהלה וכלליות)	(8,000)	(30,000)	(52,000)	30,000+80,000+78/5.57
רווח תפעולי	12,000	170,000	168,000	
(הוצאות מימון)	(3,000)	(50,000)	(53,000)	3,000+50,000
רווח לפני מס	9,000	120,000	115,000	
(הוצאות מס)	(1,000)	(40,000)	(41,000)	40,000+1,000
רווח לאחר מס	8,000	80,000	74,000	
רווח אקוויטי	50,000	-	נמחק	

חשבוונאות דוד מזרחי

0.2*80,000	(16,000)	-	-	(מיעוט רוה"ס)
	58,000	80,000	58,000	רווח נקי

חייב לצאת זהה

78 – ההפרש המקורי בפחת

50,000 – פירוט חלקי רווחי האקוויטי – $80,000 * 0.8$ (רווחי ב') – $78,000 / 5.57$ (הפחתת הפרש מקורי)

אגרות חוב – אג"ח

חברות ציבוריות, עיריות והמדינה, רשאיות לגייס הלוואות מהציבור, גיוס ההלוואה מבוצע ע"י הנפקת אגרות חוב – אג"ח. האג"ח היא חוזה הלוואה בין החברה למשקיעים, על האגרת מצוינים:

- תאריכי פירעון קרן ההלוואה
- קרן ההלוואה עצמה – ערך נקוב (ע"נ) באגרת
- ריבית נקובה באגרת (I) - זו הריבית שתשלם החברה למחזיקי האג"ח כל שנה
- מספר סידורי

תהליך הנפקת אג"ח לוקח מספר חודשים, יש להפיק תשקיף ולהדפיס בפועל את אגרות החוב. מכאן יכול להיווצר מצב שהריבית הנקובה באגרת (אותה תשלם החברה למחזיקי האג"ח) תהיה שונה מריבית שוות סיכון במשק ביום ההנפקה. כלומר, יתכן והריבית הנקובה באגרת הינה 7% בעוד ציבור המשקיעים מצפה לקבל 9%, התשואה שהציבור מצפה לקבל נקראת i שוק.

i שוק

מורכבת כך:

ריבית חסרת סיכון $+2\%$ (כמו ריבית בבנק על חסכון רגיל)
פרמיית סיכון באג"ח $+7\%$
 מחיר ההון של המשקיעים 9%

שלושה מצבים ביחס ל i שוק

1. i שוק < i נקוב – הנפקה בניכיון ("מתחת למחירון")
2. i שוק = i נקוב – הנפקה בערך נקוב ("במחירון") המחירון הוא הערך הנקוב

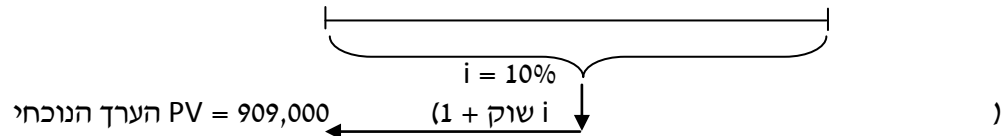
חשבוניות דוד מזרחי

3. i שוק $i >$ נקוב – הנפקה בפרמיה ("מעל המחירון")

חישוב שווי הנפקה של אג"ח

בכל ניתוח של כדאיות השקעות בנדל"ן, באג"ח, בעסקים, וכו', אחת השיטות לניתוח שווי ההשקעה היום היא היוון תזרימי המזומנים שמייצרת ההשקעה להיום במחיר ההון של המשקיע – i שוק, וקח נעשה גם

באג"ח: 1 שנה היום

היוון = להפחית ריבית על סכום עתידי

שלבים בחישוב שווי הנפקה של אג"ח

שלב 1: נפרוש את התזרים המובטח באג"ח, לפי הערך הנקוב וה- i הנקוב.

שלב 2: נהוון את התזרים שפרשנו בשלב 1 לפי מחיר ההון שלנו – i שוק, הערך הנוכחי שיתקבל – PV הוא שווי ההנפקה, כלומר, סכום הכסף שתקבל החברה בהנפקה תמורת האגרת.

עבודה במחשבון

- ← לפני כל תרגיל היוונים מנקים את המחשבון shift9 – exe – all
- ← כדי להיכנס לפרמטר של היוון סכומים נכניס ל – CMPD
- ← כדי להוון סכומים לא זהים במחשבון נכניס ל – CASH
- ← להכניס את התזרים למחשבון, לא לשכוח שהתא הראשון ב – CASH היא התזרים היום ומכיוון שאין היום תזרים נכניס 0.

סוגי אג"ח

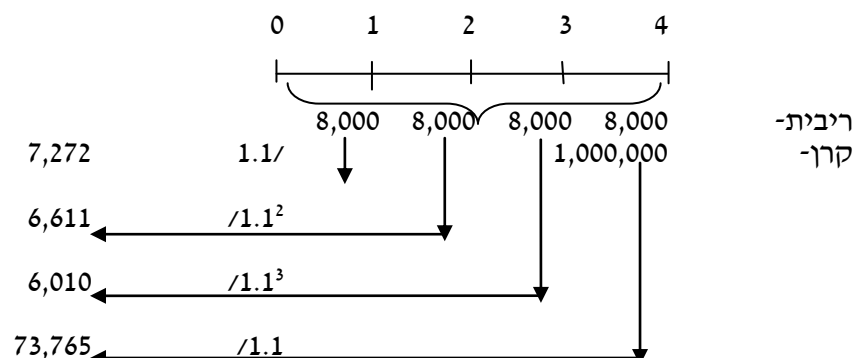
סוג ראשון של אג"ח - ריבית משולמת כל שנה קרן נפרעת בתום התקופה

חברה הנפיקה 100,000 אג"ח ע"י

ריבית נקובה באגרת 8% משולמת בסוף כל שנה

הקרן נפרעת בתום 4 שנים.

חשב את שווי ההנפקה אם ידוע שמחיר ההון של המשקיעים הינו 10%.

חשבוניות דוד מזרחי

PV = 93,658 שווי ההנפקה בנכיון

חשב כעת את שווי ההנפקה אם ידוע שמחיר ההון של המשקיע – i שוק הוא 5% לשנה.

$$\text{solvePV}=110,638 \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{PMT}=8,000 \\ I=5\% \\ \text{FV}=100,000 \\ N=4 \end{array} \right. \quad \text{CMPD במחשבוני-}$$

תרגיל -

חברה הנפיקה 500,000 אג"ח

ריבית נקובה 12% משולמת כל שנה

הקרן נפרעת בתום 10 שנים

חשב את שווי ההנפקה עם מחיר ההון של המשקיעים הוא 8%

פתרון -

$$\text{solvePV}=634,201 \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{PMT}=500,000 \cdot 0.12 \\ I=8\% \\ \text{FV}=500,000 \\ N=10 \end{array} \right. \quad \text{CMPD במחשבוני-}$$

סוג שני של אג"ח - הריבית מצטברת כל שנה ונפרעת עם הקרן

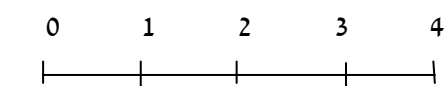
דוגמא : חברה הנפיקה 100,000 ע"נ אג"ח

ריבית נקובה 8%

הריבית מצטברת כל שנה ונפרעת יחד עם קרן האג"ח בתום 4 שנים.

מחיר ההון של המשקיעים 6% לשנה.

חשב את שווי ההנפקה.

שלב א – פרישת ההחזרות המובטח באג"ח $\text{fv}=100,000 \cdot 1.08$

$\text{Fv}=136,048$

$\text{pv}=107763$ $i = 6\%$

שלב ב' – היוון החזרות במחיר הון i שוק

$$\text{solvePV}=107,763 \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Fv}=136048 \\ N=4 \\ I=6 \end{array} \right. \quad \text{(שווי ההנפקה בפרמיה)}$$

תרגיל -

חברה הנפיקה 700,000 אג"ח

ריבית נקובה 5% מצטברת כל שנה

הקרן והריבית נפרעים בתום 5 שנים

חשבוניות דוד מזרחי

חשב את שווי ההנפקה אם מחיר ההון עומד על 8%

פתרון -

1. מהו החזרת המובטח באג"ח? FV

$$\left\{ \begin{array}{l} pv=700,000 \\ N=5 \\ I=5 \end{array} \right. \quad \text{solve } FV=893,397 \quad (\text{החזרת המובטח באג"ח})$$

2. נהוון לאחר לפי מחיר ההון – 8%

$$\left\{ \begin{array}{l} FV=893,397 \\ N=5 \\ I=8 \end{array} \right. \quad \text{solve } PV=608,031$$

3. ההפרש בין מחיר ההנפקה 700,000 ל- PV בחישוב הריבית המצטברת 608,031 הוא 91,969 (ולכן הונפקה בניכיון).

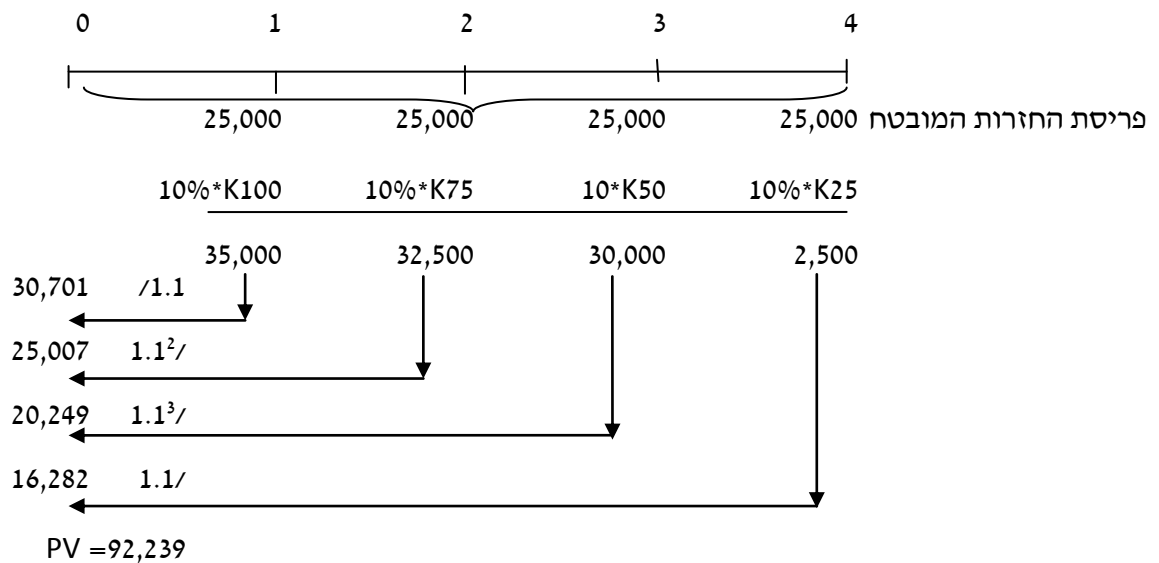
סוג שלישי של אג"ח - קרן האג"ח נפרעת בתשלומי קרן שווים בצירוף ריבית על יתרת הקרן

דוגמא: חברה הנפיקה 100,000 אג"ח ע"נ

ריבית נקובה באג"ח 10%

האגרת נפרעת ב-4 תשלומי קרן שווים בצירוף ריבית על יתרת הקרן.

חשב את שווי ההנפקה עם מחיר ההון של המשקיעים הוא 14% לשנה.

תרגיל -

חברה הנפיקה 1,000,000 אג"ח (ע"נ) $1000000/5 = 200,000$ – 5 תשלומים בכל סוף שנה)

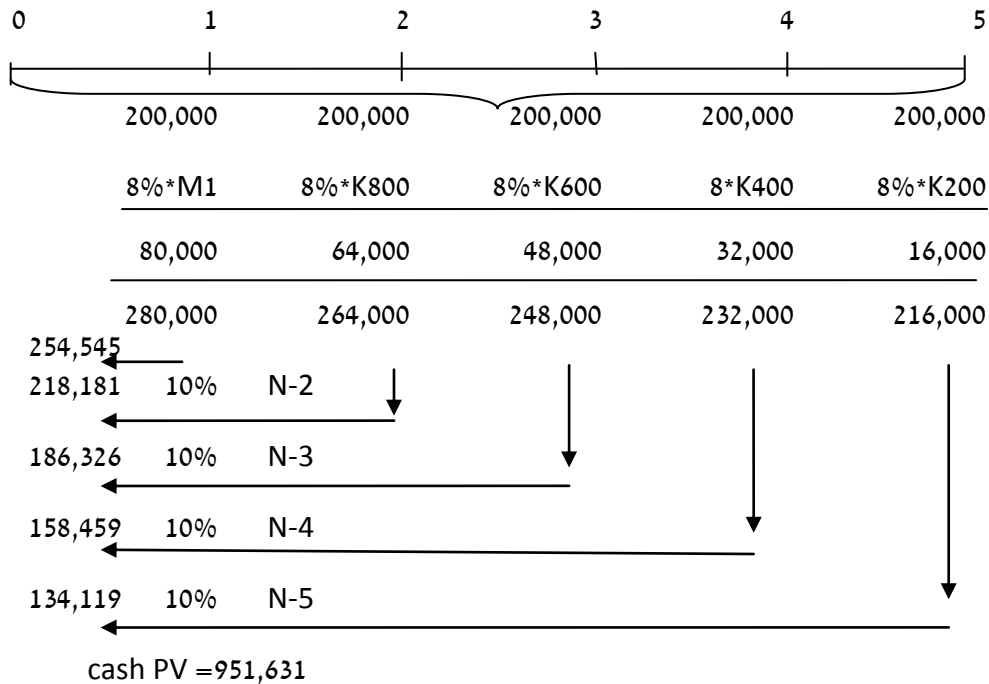
חשבוניות דוד מזרחי

ריבית נקובה 8% (I נקוב)

האג"ח נפרעות ב-5 תשלומי קרן בסוף כל שנה בצירוף ריבית על יתרת הקרן.

חשב את שווי ההנפקה אם מחיר ההון של המשקיעים עמד על 10%

פתרון -

סוג רביעי של אג"ח - אג"ח הנפרעת במספר תשלומים שווים של קרן וריבית

כמו משכנתא - PMT תשלומים שווים = שפיצר (קרן + ריבית)

באגרת זו החברה מנפיקה לי לדוגמא 1,000,000 ש"ח ע"נ אג"ח ומתחייבת להחזיר לי 5 תשלומים של 240,000 ₪. כל תשלום כזה מכיל בתוכו קרן וריבית.

מה שמבלבל בסוג זה של אג"ח הוא שכדי למצוא את התזרים המובטח באג"ח, בשלב הראשון עלינו להשתמש ב-CMPD, כלומר לא ניתן לחשב את זה בראש. גם בשלב השני יהיה עלינו להוון את ה-PMT שמצאנו כדי לחשב את שווי ההנפקה.

דוגמא -

חברה הנפיקה 1 מיליון ₪ ע"נ אג"ח

ריבית נקובה 7%

האגרת נפרעת ב-20 תשלומים שנתיים שווים של קרן וריבית

i שוק ביום ההנפקה 5%.

חשב את שווי ההנפקה.

פתרון -

שלב א: מציאת התזרים המובטח באג"ח. באגרת זו עלינו לחשב זו ב-CMPD כך :

$$\text{solvePMT} = 94,392 \left\{ \begin{array}{l} \text{pv} = 1,000,000 \\ N = 20 \\ I = 7 \end{array} \right.$$

חשבוניות דוד מזרחי

שלב ב: היוון התזרים המובטח באג"ח לפי i שוק:

$$\text{solvePV} = 1,176,344 \left\{ \begin{array}{l} \text{PMT}=94,392 \\ N=20 \\ I=5 \end{array} \right.$$

ההפרש בין מחיר ההנפקה 1,000,000 ל- PV 1,176,344 הוא 176,344 (ולכן הונפקה בפרמיה).

במבחן לשים לב! לא להתבלבל בין שני סוגי האג"ח - הסוג האחרון של האג"ח "הנפרעת בתשלומים שווים של קרן וריבית" לבין האג"ח "הנפרעות בתשלומי קרן שווים בצירוף ריבית על יתרת הקרן".

סוג חמישי של אג"ח - אג"ח צמיתה קונסול

זוהי אגרת שמשלמת קופון (ריבית) כל שנה הקרן שלה לא נפרעת לעולם, מי שרוכש אגרת כזו, זה כמו לרכוש דירה להשקעה, קרי, נוכל לקבל את ההשקעה חזרה רק כשנמכור את האגרת. גם באג"ח זו נבצע שני שלבים:

שלב א - נבצע פריסת תזרים המובטח באג"ח - זה תמיד יהיה הריבית שמשלמת האגרת. ריבית נקובה כפול ערך נקוב PMT_∞ .

שלב ב - נהוון את התזרים האינסופי לפי i שוק כיום באחת מהדרכים הבאות:

$$1. \text{ ידני } - PV = \text{PMT}_\infty / i$$

$$2. \text{ מחשבון } - \text{CMPD}$$

מציבים ב- N 2000 וב- i , את i שוק כיום:

$$\text{הנפקה solvePV} \left\{ \begin{array}{l} \text{pmt} = X \\ N = 2,000 \\ i = \%X \text{ שוק כיום} \end{array} \right.$$

דוגמא -

חברה הנפיקה 100,000 ערך נקוב אג"ח קונסול, צמיתה.

ריבית נקובה 8%,

i שוק ביום ההנפקה - 12%

חשב את שווי ההנפקה

חשבוניות דוד מזרחי

פתרון –

שלב א - תזרים המובטח באג"ח – i נקוב * ערך נקוב PMT_{∞}

$$PMT_{\infty} = 100,000 * 0.08$$

$$PMT_{\infty} = 8,000$$

שלב ב -

$$PV = PMT_{\infty} / i \quad \text{1. ידני} -$$

$$PV = 8,000 / 0.12$$

$$PV = 66,666$$

2. מחשבון – ב – CMPD

$$\left. \begin{array}{l} \text{solve PV} = 66,667 \\ \text{pmt} = 8,000 \\ N = 2,000 \\ i = 12\% \text{ שוק כיום} \end{array} \right\}$$

תרגיל –

חברה הנפיקה אג"ח ל - 10 שנים

1 מיליון ₪ ע"י

i שוק 12%

ריבית משולמת כל שנה, הקרן נפרעת בתום התקופה.

חשב את שיעור הריבית הנקובה באגרת עם ידוע שהיא הונפקה בניכיון של 226,009.

פתרון –

שלב א' – ערך נקוב – 1,000,000

ניכיון - (226,009)

הונפקה תמורת - 773,991 **PN**

שלב ב - נרצה למצוא את ה pmt -

מחשבון – ב – CMPD

$$\left. \begin{array}{l} \text{solve pmt} = 80,000 \\ N = 10 \\ i = 12\% \text{ שוק כיום} \\ FV = 1,000,000 \\ PV = (773,991) \end{array} \right\} \text{מצאנו בשלב א}$$

ה pmt הוא הריבית אשר משולמת בכל שנה מהערך הנקוב כך –

$$PV = PMT_{\infty} / i$$

חשבוניות
דוד מזרחי

$$1,000,000 = 80,000 / X$$

$$1,000,000 * X = 80,000$$

$$X = 0.08$$

$$X = 8\%$$

שאלה 16 מרץ 2011 –

בשאלה זו לא שאלו מה שווי האג"ח בשוק לאחר כמה שנים אלא שאלו מהי יתרת ההתחייבות שתציג החברה במאזן שלה לאחר כמה שנים. את ההתחייבות בספרים (שהיא התמורה שנתקבלה ביום ההנפקה) חישבנו לפי ריבית השוק ביום ההנפקה = ריבית מקורית, מכאן ההתחייבות שתופיע גם במאזנים הבאים תחושב כהיוון יתרת התזרים המובטח באג"ח אך בריבית השוק המקורית ביום ההנפקה. מתי נשתמש ב i שוק מקורי ומתי נשתמש ב i שוק כיום?

← כששואלים מהו שווי האג"ח? או, כמה יהיה על החברה לשלם בכדי לפרוע את האג"ח? בשני המקרים מתכוונים לשווי שוק שכן אז עלינו להוון את יתרת התזרים המובטח לפי i שוק כיום.

← יתרת האג"ח במאזן = ריבית מקורית
לדוג' - כששואלים – מהי יתרת האג"ח במאזני החברה? יש לחשב את יתרת התזרים המובטח באג"ח כשהוא מהוון לפי i שוק מקורי שלפנינו נוצרה ההתחייבות. ה N תהיה בספירה מאותו היום – 2011.
פתרון –

יתרת התזרים המובטח באג"ח –

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{pmt} = 500,000 * 0.04 = 20,000 \\ N = 4 \\ FV = 500,000 \\ i = 6\% \text{ שוק מקורית} \end{array} \right. \quad \text{solve PV} = 465,349 \text{ יתרת האג"ח במאזן}$$

אג"ח צמודה למדד

שאלות 14-15 מרץ 2012 –

41. נפרוש את יתרת התזרים המובטח באג"ח ל – 12/10 ונהוון אותו בריבית המקורית מיום ההנפקה. לאחר מכן ניקח את התוצאה ונוסיף לה מדדים של שנתיים כי ההתחייבות הזו צמודה גם למדד.

$$\left. \begin{array}{l} FV = 2,000,000 \\ PMT = 2,000,000 * 0.1 = 200,000 \\ N = 3 \\ I = 7\% \end{array} \right\} \begin{array}{l} pv = 2,157,458 * 1.05 (\text{מדד}) = 2,265,330 \end{array}$$

51. החברה שילמה ריבית של 200,000 ₪ רק שהיא תשלם אותם צמודים למדד מיום ההנפקה ועד לרגע התשלום בדיוק כפי שנוטלי משכנתאות משלמים כל תשלום שהוא צמוד מיום קבלת המשכנתא ועד ליום התשלום בפועל.

$$200,000 * 1.05 * 1.04 = 214,400$$

חישוב שווי אג"ח בשוק מספר שנים לאחר הנפקתה

כאשר חברה מנפיקה אג"ח היא מוכרת אותו דרך הבורסה ב"שוק הראשוני", אותו אדם שרכש את האגרת יכול למכור אותה יום יום בבורסה. עלינו ללמוד מה שוויה של האגרת מספר תקופות לאחר הנפקתה, גם כאן נבצע 2 שלבים :

א. נפרוס את יתרת התזרים המובטח באג"ח.

ב. נהוון את יתרת התזרים שמצאנו בסעיף א' לפי i שוק היום (מספר שנים לאחר ההנפקה).

דוגמא 1 -

חברה הנפיקה 800,000 ₪ ע"נ אג"ח.

i נקוב 8%

i שוק 5% ביום ההנפקה

מה שווי האג"ח בשוק שלוש שנים ויום אחרי הנפקתה, אם ידוע שהריבית משולמת כל שנה, והקרן נפרעת בסוף. הקרן נפרעת בתום 8 שנים. i שוק כיום 12%.

פתרון –

שלב א: פריסת יתרת התזרים המובטח באג"ח + **שלב ב'** – היוון ב - i שוק

$$\left\{ \begin{array}{l} PMT=800,000*0.08=64,000 \\ \end{array} \right.$$

חשבונאות

דוד מזרחי

solve=94,392

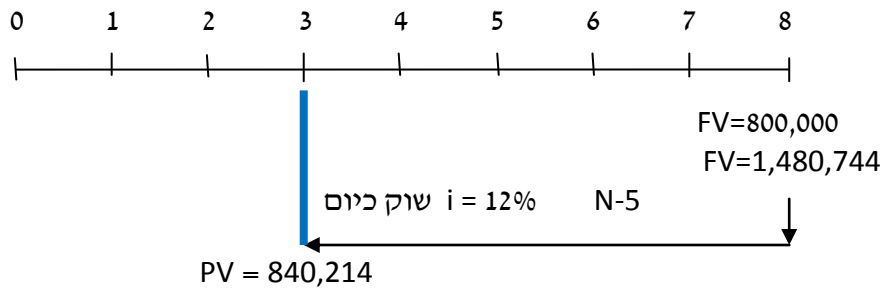
$$N=8-3=5$$

$t=12$ | שוק כיום (לאחר 3 שנים)

דוגמא 2 -

אותה אגרת רק שכעת הריבית באגרת מצטברת בכל שנה ומשולמת בתום 8 שנים. מה שוויה בשוק לאחר 3 שנים ויום?

פתרון -

שלב א: מציאת התזרים המובטח באג"ת. באגרת זו עלינו לחשב זו ב- CMPD כך:

$\text{solveFV}=1,480,744$
 $\left\{ \begin{array}{l} \text{pv}=800,000 \\ \text{N}=8 \\ \text{I}=8 \end{array} \right.$

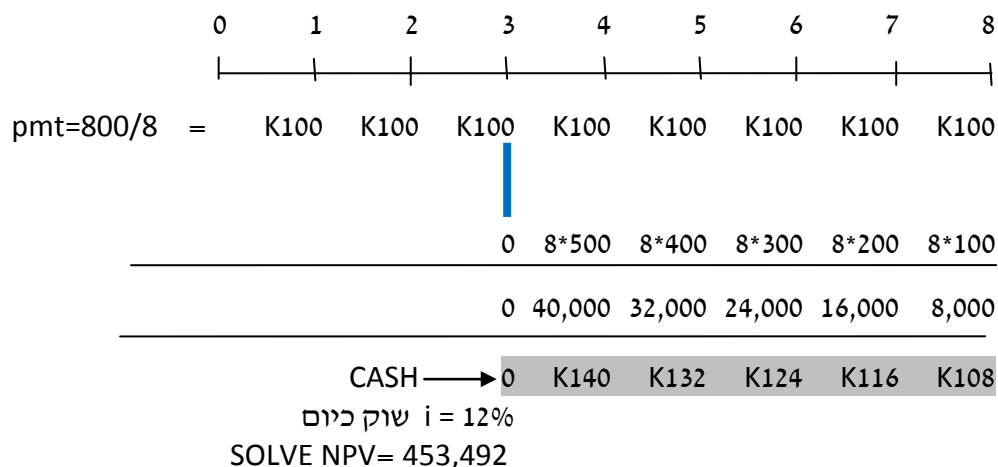
שלב ב: היוון התזרים המובטח באג"ח לפי i שוק:

$$\text{solvePV} = 840,214 \left\{ \begin{array}{l} \text{FV} = 1,480,744 \\ \text{N} = 5 \\ \text{I} = 12 \end{array} \right.$$

דוגמא 3 -

חזור על אותה שאלה אם האיגרת נפרעת בתשלומי קרן שווים בצירוף ריבית.

פתרון -

דוגמא 4 -

חזור על אותה שאלה רק כשכעת, האג"ח נפרעת ב- 8 תשלומים שווים של קרן וריבית. שים לב! כדי למצוא את התשלומים השווים (pmt) יש להכניס את נתוני המקור של ההנפקה ביחס לכל התקופה.

פתרון -

חשבוניות דוד מזרחי

שלב א: מציאת התזרים המובטח באג"ח. באגרת זו עלינו לחשב זו ב- CMPD כך :

$$\text{solve pmt} = 139,212 \left\{ \begin{array}{l} \text{pv} = 800,000 \\ N = 8 \\ I = 8 \end{array} \right.$$

שלב ב: מציאת יתרת התזרים המובטח באג"ח לפי i שוק כיום :

$$\text{solvePV} = 840,214 \left\{ \begin{array}{l} \text{pmt} = 139,212 \\ N = 8 - 3 = 5 \\ i = 12\% \text{ שוק כיום} \end{array} \right.$$

ניתוח דוחות כספיים

יחסים פיננסיים

מאפשרים למנתח הדוחות לבדוק באמצעות כלים טכניים רמת סיכון בחברה, רמת רווחיות בחברה, ויעילות תפעולית. כל יחס בפני עצמו יכול לתרום להבנה של המצב כרגע אך חייבים להשוות אותו לאותו יחס בחברה בשנים עברו ולחברות אחרות באתו ענף שהם בגודל דומה לנו.

א. יחסי נזילות

יחסים אלה באים לבדוק את יכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה בשנה הבאה.

1. יחס שוטף

יחס שוטף = התחייבויות שוטפות / נכסים שוטפים

יחס זה בא לבדוק האם יש לחברה מיק יחסים שוטפים שבאמצעותם היא תוכל לפרוע בשנה הבאה את התחייבויותיה השוטפות, יחס שוטף טוב צריך לעמוד על 1.5-1, יחס שוטף נמוך מ- 1 לא מהווה מצב טוב. יחס שוטף של 4 (הגבוה בהרבה מ- 1) גם לא מהווה מצב טוב, כי זה אומר שיש יותר מדי נכסים שוטפים. על נכסים שוטפים כמעט ואין תשואה.

2. יחס מהיר

יחס מהיר = התחייבויות שוטפות / נכסים שוטפים – (מלאי)

חשבוונאות דוד מזרחי

מכיוון שמלאי לא ניתן למימוש בקלות ובאופן מיידי בודקים את היחס המהיר שאינו כולל את המלאי. תוצאה של 1 כאן תהיה טובה.

ב. יחסי רווחיות

יחסים אלה בודקים את רמת הרווחיות בחברה - רווח גולמי, תפעולי, ונקי. היחסים יחושבו תמיד רווח ביחס למחזור המכירות, גם כאן יש להשוות את התוצאות השנה לשנה קודמת ולחברות מתחרות בענף. לכל ענף יש אחוזי רווח מקובלים, כגון: ענף תעבורה, מסעדות וכו'.

$$\% \text{ רווח גולמי} = \text{מכירות} / \text{רווח גולמי}$$

$$\% \text{ רווח תפעולי} = \text{מכירות} / \text{רווח תפעולי}$$

$$\% \text{ רווח נקי} = \text{מכירות} / \text{רווח נקי}$$

כמובן שיש לבדוק את היחסים הללו בהקשר למחזור החיים של החברה, חברה בתחילת דרכה, בכדי לנגוס בפלח השוק, תיאלץ למכור במחירים נמוכים מהשוק ולכן צפויים לה אחוזי רווח נמוכים יותר. ← חשוב להבין שחברה בעלת אחוז רווח גולמי או תפעולי **נמוך** מדי, אפילו אם היא מרוויחה עשרות מיליוני שקלים היא חברה מסוכנת, שכן עלייה קטנה במחירי המלאי יכולה להביא אותה להפסד גולמי.

← חברה בעלת אחוז רווח תפעולי גבוה נמצאת בסיכון תפעולי נמוך, חברה כזו תוכל להעמיס על עצמה סיכון פיננסי גבוה ועדיין לשמור על סיכון כולל מקובל בענף. הרווח התפעולי הוא בעצם הסיכון שחברה יכולה לשאת על עצמה.

ג. יחסי מבנה ההון – איתנות פיננסית - מינוף

ככל שחברה משתמשת ביותר הון זר (הנפקות אג"ח והלוואות מהבנקים) היא נחשבת ליותר ממונפת. ככל שהחברה יותר ממונפת הסיכון הפיננסי שלה גבוה יותר וזאת מהסיבה שהכנסות החברה אינן דבר וודאי ואילו הוצאות המימון – הריבית – הן דבר שיש לשלם אותו בוודאות. ההתחייבויות הן אותן התחייבויות אך ההון משתנה. שלושת היחסים הבאים מחשבים את אותו פרמטר – מהו היחס בין ההון העצמי להון הזר בחברה -

$$\% \text{ מנוף פיננסי} = \text{הון זר} / \text{הון עצמי}$$

$$\% \text{ ההון העצמי} = \text{סה"כ מאזן} / \text{הון עצמי}$$

$$\% \text{ ההון הזר} = \text{סה"כ מאזן} / \text{הון זר}$$

ככל שההון הזר גדול ביחס להון העצמי, החברה ממונפת יותר ומסוכנת יותר. כמובן שיש להשוות את המנוף הפיננסי ביחס לתקופות עבר ולמקובל בענף.

ד. יחסים תפעולים

חשבוונאות דוד מזרחי

יחסים אלה באים לבדוק האם החברה מנוהלת בצורה טובה בהיבטים התפעוליים שלה, אנו נתרכז בשלושה היבטים תפעוליים:

1. ימי חייבים

ימי אשראי שניתנים ללקוחות - זה בודק כמה ימי אשראי נתנו בממוצע ללקוחות שלנו. יחושב:

$$\text{ימי חייבים} = 365 * \text{מכירה שנתית} / \text{ממוצע לקוחות} + \text{שיקים לגבייה}$$

2. ימי ספקים

ימי אשראי שהחברה קיבלה מספקים מראים כמה ימי אשראי קיבלנו בממוצע מהספקים שלנו. יחושב:

$$\text{ימי ספקים} = 365 * \text{עלות המכר} / \text{ממוצע ספקים}$$

3. ימי מלאי

ימי החזקת המלאי בחברה - יחס זה מראה לי כמה ימים בממוצע החזקתי כל פריט במלאי. יחושב:

$$\text{ימי מלאי} = 365 * \text{עלות המכר} / \text{ממוצע מלאי}$$

← יעילות תפעולית תתבטא בהקטנת ימי האשראי הניתנים ללקוחות, ובהגדלת ימי האשראי שהחברה מקבלת מהספקים, ובהקטנת תקופת הימים בא אנו מחזיקים במלאי מיום רכישתו ועד יום מכירתו ללקוח.

הון חוזר

רוב העסקים בישראל מגיעים לחדלות פרעון עקב בעיות בתזרימי המזומנים. הבעיות בתזרימי המזומנים נגרמות בין היתר בגלל בעיית ההון החוזר.

ההון החוזר הוא סכום מסוים שנדרש לחברה בכדי לגשר על פער ימי האשראי, בין ימי האשראי שקיבלה החברה מספקיה לימי החזקת המלאי + ימי האשראי שהיא נתנה ללקוחותיה.

← ככל שיחס הימים הוא לרעת החברה - כלומר - נותנת יותר ימי אשראי מאשר מקבלת כך יגדל סכום ההון החוזר הנדרש לחברה כדי לעמוד בהתחייבויותיה.

← ככל שמחזור המכירות של החברה יגדל כך יגדל סכום ההון החוזר הנדרש לחברה כדי לעמוד בהתחייבויותיה.

← נוסחה לחישוב ההון החוזר:

$$\text{הון חוזר} = \text{התחייבויות שוטפות} - \text{נכסים שוטפים}$$

יחסים נוספים

1. יחס רווח נקי להון העצמי - ROE

חשבוונאות דוד מזרחי

יחס זה מראה את הרווח באחוזים ששיגו בעלי המניות על השקעתם.

תשואה על ההון = הון עצמי ממוצע / רווח נקי

2. יחס רווח נקי לנכסים - ROA

יחס זה מראה את התשואה שהשיגו מנהלי החברה על נכסי החברה.

יחס רווח נקי לנכסים = סה"כ נכסים / רווח נקי

3. רווח למניה

רווח למניה = ע"נ מניות / סה"כ רווח נקי

הערכת שווי חברות

קיימות במשק מספר שיטות להערכת שווי חברות.

1. שיטת השווי המאזני

כמו כל השיטות גם שיטה זו מנסה לקבוע את שווי המניות, בשיטה זו שווי המניות הוא שוויין במאזן החשבונאי, כלומר סך נכסי החברה במאזן בניכוי סך התחייבויותיה (שוטף וזמן ארוך). שווי זה מנותק מהמציאות שכן המאזן נבנה לפי כללי חשבונאות מקובלים.

שווי מאזני של חברה = סך התחייבויות החברה (-) סך נכסי החברה

** במבחן שואלים מה שווי החברה, אך הם מתכוונים לשאול מה שווי החברה לבעלי מניותיה.

בדוגמה להלן, שווי החברה הוא 7, ושווי החברה לבעלי מניותיה הוא 2.

לדוגמה – מאזן

התחייבויות	נכסים
2	2
3	4
הון - 2 - PN	1

חשבוניות דוד מזרחי

7	7
---	---

2. שיטת שווי שוק

שיטה פשוטה, לוקחים שווי שוק של מניה אחת בבורסה וכופלים במספר המניות המונפקות שיש בחברה. מניה שווה 30 ₪, יש 1,000,000 מניות בחברה – $1,000,000 * 30 = 30,000,000$

שווי שוק של חברה = מס' המניות המונפקות * שווי שוק

3. שיטת השווי הנכסי (NAV)

בשיטה זו נבדוק מה שווי החברה לבעלי מניותיה אם נפסיק את פעילותה היום, נמכור את כל נכסיה ונשלם את כל התחייבויותיה ברור ששווי המניות הוא התמורה שתישאר ממכירת הנכסים בניכוי תשלום ההתחייבויות. כלומר, עלינו לבנות מאזן חדש שבו יופיעו כל נכסי החברה לפי שווי השוק שלהם בניכוי מס רווח הון שנשלם במכירתם, ומצד שני של המאזן יופיעו התחייבויות החברה לפי שווי השוק שלהם ולא השווי ההיסטורי.

**אם אין מסים בתרגיל מתעלמים מהיבט המס (אם נוצר רווח הון).

לסיכום - בונים מאזן שבו מצד ימין שווי שוק נכסים בניכוי המס, בצד שמאל שווי שוק התחייבויות בתוספת מס (אם נוצר רווח הון).

← ההפרש בין הנכסים להתחייבויות הוא השווי הנכסי של החברה לבעלי מניותיה.

← במבחן במקום לבנות מאזן מחדש נצא מנקודת ההנחה הראשונית ששווי כל נכסי והתחייבויות החברה זהה לכתוב במאזן, כלומר, נצא מההון העצמי החשבונאי, ואז נטפל רק בנכסים ששווי השוק שלהם שונה מכפי שמופיע במאזן (דרך קיצור) כנ"ל לגבי ההתחייבויות.

דוגמא -

להלן מאזן חברת א.ב ליום 31.12.12 – ראשית נמצא את ההון העצמי כ - PN

רכוש שוטף		התחייבויות שוטפות	
לקוחות	600	ספקים	3,000
מזומן	400	עו"ש	3,000
מלאי	2,000		
רכוש בלתי שוטף		התחייבויות בלתי שוטפות	
מבנה	4,000	הלוואה לז"א	1,000
רכבים	2,000	אג"ח	2,000
קרקע	6,000	הון עצמי	PN 6,000

חשבוונאות דוד מזרחי

15,000		15,000	
--------	--	--------	--

מה שווי הנכסי של החברה אם ידוע:

← ששווי שוק מבנה 7,000

← שווי שוק קרקע 800,000

← שווי שוק אג"ח 1,500

← מס רווח הון 25%.

במקום לבנות מאזן מחדש ניקח את ההון העצמי החשבונאי ונוסיף לו את ההפרשים (דלתא Δ) בכדי לחשב את ההפרשים הללו בניכוי המס, ניקח שווי במאזן, נפחית שווי שוק ונכפול ב - 0.75 (מס).

	שווי חשבונאי	6000
$\left\{ \begin{array}{l} \\ \\ \\ \end{array} \right.$	עודף שווי מבנה	$[7000-4000] * 0.75$
	עודף שווי קרקע	$[8000-6000] * 0.75$
	רווח על האג"ח	$[2000-1500] * 0.75$
	שווי נכסי של החברה	10.125

בהלוואה – אם שווי רשום נמוך, זה יהיה רווח ואם שווי השוק גבוה זה יהיה הפסד ואז נוסיף.

4. מכפיל ההון

בשיטה זו לוקחים ממוצע בענף של כל החברות, הממוצע יחושב - שווי החברה בשוק (בבורסה) חלקי ההון העצמי במאזן ואז מקבלים מכפיל ההון בענף, לוקחים את מכפיל ההון שמצאנו כופלים אותו בהון של החברה הספציפית ומקבלים את שווי החברה הספציפית.

מכפיל ההון בענף = הון עצמי במאזן / שווי החברה בשוק

1.

מכפיל ההון בענף * הון החברה הספציפית = שווי החברה הספציפית

2.

5. מכפיל המכירות

בשיטה זו מחשבים מכפיל מכירות ממוצע בענף המחושב - שווי כל החברות ביחס למכירות של כל החברות, מקבלים את מכפיל המכירות שמראה פי כמה שווה החברה ביחס למכירותיה בממוצע, ואת המכפיל הזה כופלים במכירות של החברה המנותחת.

חשבוניות דוד מזרחי

מכפיל המכירות בענף = מכירות של כל החברות / שווי כל החברות בענף

1.

מכפיל המכירות בענף * מכירות החברה הספציפית = שווי החברה הספציפית

2.

6. מכפיל הרווח

זהו המודל הכי שימושי במשק, כי הוא קל להבנה בציבור והנתונים הנדרשים לחישובו זמינים. לא בהכרח המדויק מבין כולם. המודל מופיע בסוף העיתון. מודל המכפיל מניח שהחברה מחלקת כל שנה את כל רווחיה כדיבידנד, מכאן שווי החברה יהיה הוון אין סופי של הרווח האחרון של החברה.

$$PV = PMT_{\infty} / i$$

$PV=S$ שווי מניה

$PMT=E$ רווח נקי למניה

$i = i$ שוק

בעיתונות המודל מוצג אחרת – המכפיל בצורתו זו מראה לנו תוך כמה שנים נחזיר את ההשקעה. אנו כמשקיעים נעדיף להשקיע בחברה בעלת המכפיל הנמוך ביותר וכך נחזיר את ההשקעה שלנו מהר יותר.

מכפיל החברה = הרווח / שווי שוק

7. מודל DCF – תזרים מזומנים מהוון

מודל זה קובע ששווי חברה יהיה הוון תזרימי המזומנים שמייצרת החברה. הוון זה נותן לנו את שווי כל החברה. מהתוצאה המהוונת נפחית את שווי התחייבויות החברה לבנקים ונקבל את שווי מניותיה. לתוצאה זו יש להוסיף את השוק של כל הנכסים בחברה שלא השתתפו בייצור תזרימי המזומנים שלה כמו קרקע פנויה בהרצליה. מודל זה קובע שחברה לא מחלקת את כל רווחיה כדיבידנד, מכאן, נכסי החברה יגדלו בכל שנה ואם לחברה יש תשואה קבועה על נכסיה, ונכסיה גדלו, אז גם רווחיה יגדלו בכל שנה. כלומר - המודל קובע שיש לחברה שיעור צמיחה קבוע (G) לדוגמא 4%, שזה אומר שנכסי החברה, רווחיה ותזרימי המזומנים שהיא מייצרת יגדלו בכל שנה בשיעור צמיחה קבוע. לכן הוון תזרימי המזומנים יבוצע לפי נוסחה אינסופית של סדרה צומחת.

$$PV = PMT_{\infty} / i - G$$

שלבי עבודה

1. יש לבנות תחזית תזרים מזומנים (ציר) פנוי לחלוקה כל שנה עד לשנה שבה שיעור הצמיחה מתייצב ונותר קבוע עד אין סוף.
2. יש להוון בנוסחה את שווי המניות לשנה שבה שיעור הצמיחה התייצב ולאחר מכן נהוון את ה-PV שיצא לנו ביחד עם התזרימים (לדוגמא 4 שנים) של השנים 1-4 להיום.
3. מתוצאה זו נפחית את שווי השוק של התחייבויות החברה לבנקים (מדובר על התחייבויות לבנקים כמו הלוואות ועו"ש לא מדובר על התחייבויות לספקים).
4. לתוצאה זו נוסיף שווי שוק של נכסים שלא השתתפו ביצור תזרימי המזומנים כמו קרקעות וגם ני"ע, אותם מוסיפים. ההנחה היא שני"ע לא יצרו תזרימי מזומנים – זה כמו נכסים עודפים.
5. נקבל את שווי המניות של החברה.

**במבחן יהיה נתון לנו התזרים התפעולי השנתי ושיעור הצמיחה

דרך חישוב התזרים התפעולי :

+ רווח תפעולי נקי לאחר מס
+ (ביטול) הוצאות פחת
- השקעה נדרשת בחידוש הרכוש הקבוע
- גידול בהון חוזר נדרש
או
+ קיטון בהון חוזר נדרש

תרגיל -

תזרים המזומנים הפנוי של חברה הוא 100,000
שיעור הצמיחה הצפוי לחברה הוא 2%
מחיר ההון של החברה 10%
לחברה קרקע בהרצליה בשווי 2,000,000 שאינה משמשת לייצור המזומנים.
שווי שוק של התחייבויות החברה 300,000.
חשב את שווי החברה בשיטת DCF.

פתרון -

שווי כל החברה (PV) $100,000/0.10-0.02=1,250,000$

התחייבויות - (300,000)

קרקע - 2,000,000

שווי חברה (מניות) 2,950,000

חשבוניות דוד מזרחי

EBIT

רווח לפני מיסים והוצאות מימון. שואלים שאלות עיוניות, חברות שיש להם הוצאות מימון כבדות מדגישות את ה-EBIT שהוא הרווח לפני מימון ומיסים.

EBITDA

זה הרווח לפני ריבית, מיסים, פחת, והפחתות (פטנטים זיכיון). לוקחים את הרווח הנקי ומנטרלים ממנו הוצאות מיסים, מימון, פחת של רכוש קבוע, והוצאות הפחתה של פטנט, זיכיונות וכד'. חברות שיש להם בשנים הראשונות השקעות מסיביות מעדיפות להדגיש את הרווח לפני הפחת.

הערכת שווי מבנים

חישוב פחת נצבר –

$$\text{פחת נצבר} = N * i * \text{גרט (-) עלות}$$

N = השנים שעברו

i = הריבית לשנה

שאלות 4-5 אוגוסט 2009 –

עלות	3,000,000	נטרול מרכיב הקרקע
פחני"צ	1,400,000	$A3,000,000 * 2/3 * 0.05 * 14 =$
עלות מופחתת	1,600,000	
העלות המופחתת = שווי בספרים		

5. נחפש מהו השווי של הנכס בהתחשב בהכנסות השנתיות הצפויות, נציב במחשבון:

ה – N יהיה השנים שנותרו וה – i יהיה i שוק

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{pmt} = 700,000 - 379,58 \\ \text{79 | Page} \\ \text{עו"ד ירון תורג'מן} \\ \text{וקובי תמם} \end{array} \right.$$

חשבוונאות דוד מזרחי

$$\text{solvePV} = 1,100,000$$

$$N=5$$

$$i = 14\% \text{ שוק}$$

קיבלנו את שווי הנכס (לא בספרים) נמצא את הדלתא – כך –

1,600,000	השווי בספרים
(1,100,000)	שווי הנכס)
<hr/>	
400,000	הפסד הון

מדובר בהפסד הון משום שהנכס שווה פחות במציאות מאשר בספרים. נוכל למכור אותו לפי שווי השוק של הנכס במציאות.

שיטות מלאי

בסוף כל שנה מבצעים ספירת מלאי, רוצים לוודא כמה יחידות נותרו במלאי ומהי עלותם. נניח שבמלאי שלנו נותרו בסוף השנה 10,000 יחידות עלינו לחשב עלותם.

שווי מימוש נטו -

יחושב לפי מחיר **המכירה** המשוער של המלאי במהלך העסקים הרגיל בניכוי, הוצאות מכירת זכויות, בניכוי הנחות מקובלות בענף ובניכוי העלויות הנדרשות להשלמת המלאי.

עלות המלאי -

עלות המוצרים + מסים על יבוא + הובלה מספקים – הנחות שנתקבלו. כל העלויות עד להגעת המלאי לחנות/מחסן.

שיטת חישוב העלות -

מלאי ספציפי - כגון, רכבים מאתר את עלותו האמיתית בספרים במלאי הומוגני - כגון דלק, שמן, סוכר, ברזל... נפעל לפי שיטת נ.ר.י.ר (נכנס ראשון יוצא ראשון) FIFO או לפי שיטת ממוצע משוכלל.

4 שיטות לחישוב עלות מלאי -

חשבוונאות דוד מזרחי

1. נ.ר.י.ר FIFO

שיטה זו מניחה שמלאי הסגירה בתום השנה מורכב מהיחידות האחרונות שנכנסו למחסן כי מה שנכנס ראשון כבר יצא ראשון, לכן נבוא לתרגיל **מלמטה** ונצבור את כמות היחידות האחרונות שנרכשו - 13,000 היחידות האחרונות שנרכשו.

2. ממוצע משוכלל

(שיטות אלו מקובלות בתקן)

בשיטה זו אנו עוצרים כל פעם שיש יציאה של מלאי מהמחסן ומחשבים ממוצע לאותו רגע

3. נ.א.י.ר LIFO

נכנס אחרון יצא ראשון - שיטה זו מניחה שמוצר שנכנס אחרון הוא זה שיוצא ראשון. בשיטת נ.א.י.ר יכול להיווצר הבדל בתוצאה המספרית בין החישוב התקופתי (פעם בשנה) לבין החישוב התמידי (עדכון כל כניסה ויציאה בטבלה) לכן נלמד את שתי השיטות.
נ.א.י.ר תקופתי – מכיוון שמה שנכנס אחרון יצא ראשון, מלאי הסגירה בסוף השנה יהיה מורכב מהיחידות הראשונות כולל מלאי הפתיחה. לכן יש לבוא לתרגיל מלמעלה ולאסוף 13,000 יחידות (לא לשכוח את יתרת הפתיחה!!!)

4. ממוצע רגיל

בשיטה זו לוקחים את עלות מלאי הפתיחה ואת עלות כל הקניות השנה ומחשבים להם ממוצע ומקבלים עלות ממוצעת ליחידה שאותה כופלים ביחידות שנשארו במלאי

הערות לכל השיטות

← אם יש בטבלה שורה של החזרת מוצרים לספקים מוחקים את השורה הזו מהטבלה ומורידים את הכמות הזו מהקניה שאליה ההחזרה מתייחסת. כאילו שמראש לא קנינו אותם, אם לא צוין מאיזו קניה מקור המוצרים שהוחזרו לספקים נתייחס לשורה של ההחזרות לספקים כאל יציאה מהמחסן - קרי מכירה.

← אם יש בטבלה שורה של החזרות מלקוחות מוחקים את השורה ומורידים את כמות המלאי הזו מהמכירה אליה ההחזרה מיוחסת.

← אם לא ידוע מאיזו מכירה הוחזרו המוצרים הם יצטרכו לתת לי נתון לגבי עלות אותן המוצרים כי נראה בהן כניסה למחסן – קניה.

תרגיל -

שח	י"ח	
15	15000	מ"פ 1.1.07
17	5000	קניה
30	12000	מכירה

חשבוניות
דוד מזרחי

20	18000	קניה
24	12000	קניה
50	18000	מכירה
	2000	החזרות לספקים
36	15000	קניה
54	8000	מכירה

1. חשב את מלאי הסגירה לפי FIFO
2. חשב את מלאי הסגירה לפי ממוצע משוכלל
3. בהנחה שהחברה מחשבת מלאי לפי FIFO חשב את עלות המכר ואת הרווח הגולמי לאותה שנה.
דוגמא למימוש שווי מימוש נטו : שווי מכירה צפוי של מלאי הוא 1,000,000 ₪ בענף נהוגות הנחות מסחריות של 5% לצורך המכירה מקבל סוכן המכירות 20 ₪ ליחידה. מחיר מכירה ליחידה 1,000 ₪ לצורך מכירת המלאי יש להוסיף לו אריזה בעלות 70 ₪ ליחידה ידוע שעלות המלאי עומדת על 700,000 ₪ לפי FIFO.
- א. חשב את שווי המימוש נטו של המלאי.
- ב. כיצד יוצג המלאי במאזן?

• תשובה לשאלה א' :

		שווי מימוש נטו –
	1,000,000	שווי מכירה צפוי
0.05*1,000,000	(50,000)	הנחות צפויות)
20*1000 ₪ ליחידה	(20,000)	עלויות מכירה)
70*1000	(70,000)	עלות השלמת המלאי)
	860,000	שווי מימוש נטו

• תשובה לשאלה ב' :

המלאי יוצג במאזן לפי עלות 700,000 או שווי מימוש נטו 860,000, הנמוך מביניהם, כלומר 700,000.

שאלה - בתקופה של עליית מחירים, איזו שיטת מלאי תביא לרווח הגולמי הגבוה ביותר?

תשובה – FIFO. ככל שמלאי הסגירה יהיה גבוה יותר כך עלות המכירות תהיה נמוכה יותר ואז הרווח הגולמי יהיה גבוה יותר.

חשבוונאות
דוד מזרחי

השיטה שתגרום למלאי הסגירה הגבוה ביותר היא LIFO (נ.ר.י.ר), מכיוון שבשיטה זו מה שנכנס ראשון יוצ ראשון, כלומר נותרו במלאי היחידות האחרונות שנרכשו שהן היקרות יותר (זאת משום שנו בתקופה של עליית מחירים - נתון בשאלה)

יחס שוטף

יחס שוטף = התחייבויות שוטפות / נכסים שוטפים

יחס מהיר

יחס מהיר = התחייבויות שוטפות / נכסים שוטפים – (מלאי)

יחסי רווחיות

% רווח גולמי = מכירות / רווח גולמי

% רווח תפעולי = מכירות / רווח תפעולי

% רווח נקי = מכירות / רווח נקי

יחסי מבנה ההון – איתנות פיננסית - מינוף

% מנוף פיננסי = הון זר / הון עצמי

חשבוונאות
דוד מזרחי

$\% \text{ ההון העצמי} = \text{סה"כ מאזן} / \text{הון עצמי}$

$\% \text{ ההון הזר} = \text{סה"כ מאזן} / \text{הון זר}$

יחסים תפעולים

$\text{ימי ספקים} = 365 * \text{עלות המכר} / \text{ממוצע ספקים}$

$\text{ימי מלאי} = 365 * \text{עלות המכר} / \text{ממוצע מלאי}$

$\text{ימי חייבים} = 365 * \text{מכירה שנתית} / \text{ממוצע לקוחות} + \text{שיקים לגבייה}$

הון חוזר

$\text{הון חוזר} = \text{התחייבויות שוטפות} - \text{נכסים שוטפים}$

יחס רווח נקי להון העצמי - ROE

$\text{תשואה על ההון} = \text{הון עצמי ממוצע} / \text{רווח נקי}$

יחס רווח נקי לנכסים - ROA

$\text{יחס רווח נקי לנכסים} = \text{סה"כ נכסים} / \text{רווח נקי}$

רווח למניה

$\text{רווח למניה} = \text{ע"נ מניות} / \text{סה"כ רווח נקי}$

שיטת השווי המאזני

$\text{שווי מאזני של חברה} = \text{סך התחייבויות החברה} (-) \text{סך נכסי החברה}$

שיטת שווי שוק

$\text{שווי שוק של חברה} = \text{מס' המניות המונפקות} * \text{שווי שוק מניה}$

מכפיל ההון

$\text{מכפיל ההון בענף} = \text{הון עצמי במאזן} / \text{שווי החברה בשוק}$

1

$\text{מכפיל ההון בענף} * \text{הון החברה הספציפית} = \text{שווי החברה הספציפית}$

2

מכפיל המכירות

$\text{מכפיל המכירות בענף} = \text{מכירות של כל החברות} / \text{שווי כל החברות בענף}$

1

מכפיל המכירות בענף * מכירות החברה הספציפית = שווי החברה הספציפית

מכפיל הרווח

$$PV = PMT_{\infty} / i$$

מודל DCF – תזרים מזומנים מהוון

$$PV = PMT_{\infty} / i - G$$

חישוב פחת נצבר –

$$פחת נצבר = i * N * גרט (-) עלות$$

מודל מודליאני מילר – חישוב מחיר הון ממוצע משוכלל. היה פעם אחת. רוב הסיכויים שלא יהיה.

כדי לחשב את מחיר ההון של המשקיעים עלינו לחשב ממוצע משוכלל של מחיר ההון העצמי ומחיר ההון הזר בחברה:

S = הון עצמי

D = הון זר

I = תשואה על ההון העצמי

i = תשואה על ההון הזר

T = tax (מיסים)

$$KWACC = \frac{S * I + D * i * (1 - t)}{S + D}$$